ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3855 7/19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1898 5 ՐԷՃԷՊ 1316 ՇԱԲԱԹ

درعلیه ده غلطه ده (آرەولك) غزتەسی ادارەخانەسنە

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	Տարեկան.	140 Ղրշ.
» »	Վեցամսեայ.	70 »
» »	Եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	Տարեկան.	40 Ֆրք
» »	Վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական բէրպատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

ԼՐԱԳՐՈՂԻՆ ԿՈՉՈՒՄԸ

Մեր պատանեկութեան օրերուն, այն տարիքին մէջ ուր միտքը, հանդարտ ծովուն պէս յստակ ու թափանցիկ, բան մը չի ծածկեր իր խորութիւններէն եւ հայլիի պէս կ'անդրադարձնէ ամէն տպաւորութիւն, մեր միամիտ հոգիները խանդով կ'ողջունէին այն լրագրողները, որոնք գրական հրապարակին կը տիրէին այն ատեն։

Մեր նորաշարժ երեւակայութեան առջեւ կարեւոր դէմքերու համեմատութիւններ կ'առնէին անոնք։ Այն մենաշնորհը զոր ունէին ամէն օր ժողովուրդին խօսելու, կը բարձրացնէր զանոնք մեր աչքին առջեւ, եւ անոնց գրուածները, հանրային օգտին սահմանուած անշահախնդիր մտածումներու արձագանգը կ'ենթադրէինք մեր ջղու պարզմտութեանը մէջ։

Յետքէն, երբ տարիքը եւ փորձառութիւնը աւելի մօտէն ճանչցուց մեզի կեանքը եւ մարդերը, երբ առիթ ունեցանք խմբագրատուններ մտնելու, խմբագիրներուն ընտելանալու, Պատրիարքարանի գործերը ուսումնասիրելու, եւ մօտէն չօշափեցինք իրականութիւնը, կսկծեցուցիչ հիասթափում մը յաջորդեց առաջին օրերուն պատրանքին, ու մեր աչքերը, կարծես մերկացած խոշորացոյց ակնոցներէ, սկսան պզտիկ, շատ պզտիկ տեսնել ինչ որ երբեմն այնքան մեծ երեւցած էր իրենց։ Համոզուեցանք թէ մեր լրագրողներէ մեծ մասը չեն ըմբռնած իրենց ազնիւ կոչումը, թէ իրենց յօդուածները, յաճախ ներշնչուած անձնական նկատումներէ, չեն ձգտիր բնաւ ընդհանուրի օգտին, այլ մասնաւոր շահերու, եւ թէ կուսակցական ոգին, իր բոլոր անիրաւութիւններովը եւ չարութիւններովը, կը տիրէ անոնց մէջ, յաճախ արժանիքներ կոխոտելով եւ ոչնչութիւններ փառաբանելով։ Առ ընդ մէջ սպրդած գծուծ ակնարկութիւններ, յերիւրուած աղտոտ զրպարտութիւններ, որոնք ամբոխին չարախնդութեան բնազդները կը գգուեն, բամբասանքի բոլոր հրապոյրները կը սողան կը սողոսկին այդ տափակ գրուածներուն մէջ, որոնց թափթփուքները դեռ այսօր ալ կ'երեւան մերթ ընդ մերթ ժամանակակից լրագրութեան մէջ։

Չեմ խօսիր այն գայթակղալից վէճերուն վրայ, որոնք իրարու դէմ կը հանէին զանազան կուսակցութեանց ներկայացուցիչ թերթերը, եւ այն հայհոյութեանց վրայ, որոնք կ'աղտոտէին կը մրոտէին իրենց էջերը։ Օրը օրին ապրող, պղպջակի, առօրեայ լրագրութիւն մը, որուն համար չկրնանք ըսել գէթ թէ վարդի մը պէս առտու մը ապրեցաւ միայն, որովհետեւ վարդի բուրումներ չէին որ դուրս կու գային անկէ։ Եւ այսօր, երբ կը թղթատենք հաւաքածոները այդ թերթերուն, մեծ մասը կարճատեւ, կը զարմանանք այն մտքի աղքատութեան վրայ, որ մեր հին գրողներու շատերուն յատկանիշն էր, այն փքոյռոյց ճամարտակութիւններուն վրայ, որոնք օդին մէջ կը ցնդէին առանց հետք մը թողլու։ Տնտեսական, ընկերային, գրական կեանքին հետ առնչութիւն ունեցող խնդիրները գոյութիւն չունէին իրենց համար։ Եկեղեցականի, թաղականի, հոգաբարձուի, վարժապետի պայքարներն են որ առաջին տեղը կը գրաւեն եւ ծնունդ կու տային յօդուածներու, որոնք գէթ սրամտութեամբ գրուած ըլլալու արդարացումն ալ չունէին։ Երբեմն չես հանդիպիր անոնց մէջ յօդուածի մը, որ միայն օգտակարութիւն մը ունենայ, որ գրական արժանիք մը ներկայացնէ, եւ զոր այսօր կարելի ըլլայ կարդալ հաճոյքի կամ մտքի մարզանքի համար։ Տեղ տեղ միայն կը հանդիպինք Սըվաճեանի Մեղուին կամ Պարոնեանի Թատրոնին մէջ ընտանեկան կեանքին երեւոյթները ի վեր հանող պատկերներու, որոնք ժամանակին ընկերական բարքերը կը ներկայացնեն, կամ քանի մը ծանօթ գրողներու կողմէ հրատարակուած գրական հատուածներու, գլխաւորաբար Հին Մասիսներու մէջ։

Թերեւս իրաւունք չունենայինք այդչափ խստապահանջ ըլլալու հին լրագրողներէն, եթէ ամէնքն ալ նիւթապէս տժգոհ ըլլային։ Գտնուած են արդարեւ անոնց մէջ շատ խեղճեր, ինչպէս այն խմբագրապետը, որ երկար յօդուած մը բերուած օրը տեսնելով որ իր տպարանին այբբերը չպիտի բաւեն զայն ամբողջապէս շարելու, կ'ըսէր իր գրաշարին. «Գնա՛ 40 փարայի այբ ա՛ռ։» Բայց եղած են անանկներ ալ որ բաւական գոհացուցիչ կերպով ապրած են եւ մեծ քաջալերութիւն գտած. դժբախտաբար այդ քաջալերութեան փոխարէն իրենք ժողովուրդին չեն մատուցած այն ծառայութիւնը որ կը սպասուէր իրենցմէ։

Հիմայ ժամանակները փոխուած են։ Նոր սերունդները հիներէն աւելի զարգացած, աւելի պահանջոտ եղած են։ Լրագրողներուն պարտքն է գոհացում տալ ամէն օր ընթերցողներու մտաւոր պէտքերուն, խօսիլ անոր ժամանակակից քաղաքակրթութեան բոլոր երեւոյթներուն վրայ, ուսումնասիրել անոր բարքերը, անոր կեանքը, մատնանիշ ընելով անոր թերի կողմերը եւ նախապաշարումները։ Դժբաղդաբար մեր գրողները երկարաշունչ աշխատութիւններ հրատարակելու հետամուտ չեն հիմայ, որովհետեւ հրատարակուած գիրքերուն տպագրական ծախքը անգամ ձեռք չի բերուիր վաճառուած օրինակներուն հասոյթով, եւ մեր բոլոր գրական արտադրութեանց գլխաւոր débouchéն է Օրագիրը եւ Հանդէսը։ Հոն պէտք է ուրեմն երեւան մեր գրողները, ու պէտք է խօսին ժողովուրդին առանց սեթեւեթի, առանց յաւակնոտ յոխորտանքի այն խնդիրներուն վրայ՝ որոնք անոր մտաւորական, տնտեսական եւ ընկերական կեանքին բարելաւման հետ առնչութիւն ունին։

Ժողովուրդը պէտք է կապուի լրագրին, պէտք է սիրէ զայն, պէտք է յարգէ զայն։ Լրագրողը վեր պէտք է նկատէ ամէն անձնական հաշիւէ, ամէն կիրքէ, ամէն շահադէտ նկատումէ։ Ընթերցողը պէտք է վստահ ըլլայ թէ այն թերթը, զոր կը կարդայ ամէն օր, ընդհանուրի օգտին միայն կը ձգտի, անկեղծօրէն, յարատեւօրէն, եւ թէ անիկա միջոց մը պիտի ըլլայ իրեն համար որ բարձրացնէ իր մտքին մակարդակը, իր հմտութիւնը աճեցնէ, ու կրթէ նաեւ իր ճաշակը։

Ժողովուրդին եւ գրականութեան զարգացման ծառայել, այս ըլլալու է նոր լրագրութեան ջանքը, եթէ չ'ուզեր օր մը արժանանալ այն պարսաւանքին եւ քննադատութեանց զորս մենք այսօր կ'ուղղենք մեր երէցներուն մեծ մասին դէմ։

ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻՆ մեռած ըլլալու լուրը առաջին անգամ Հաւաս հաղորդուած էր անցեալ կիրակի Բարիզի թերթերուն, հերքումի ձեւին տակ, ծանուցանելով թէ Ֆոլմարին «Վէյլ» ստորագրութեամբ թել. հեռագիր մը ստացած է՝ այդ լուրը տուող, բայց ինքը Ֆոլմարի մէջ այդ անունով թղթակից չունի։ Սոյն հանդերձ, լուրը մեծ խռովութիւն առաջ բերաւ Բարիզի մէջ, եւ գլխաւոր թերթերը հեռագրեր ուղղեցին Ֆոլմար, տեղեկութիւն ուզելու։ Միեւնոյն ատեն, գաղթային նախարարը կէս-պաշտօնական կերպով կը հաղորդէր բարիզեան մամուլին թէ մինչեւ նոյն իրիկուն Քայէնէն ու Սատանայի կղզիէն իր ստացած հեռագիրները այդ տեսակ յիշատակութիւն մը չեն պարունակեր։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՊԱՂԱԹԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՈՒ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

Ունինք թանգարաններ, այլ չունինք անցեալէն մնացած շատ թանգ բաներ։

Սամաթիա, Պալաթ, Սկիւտար, Օրթագիւղ, ասդին անդին, փոշիներու մէջ կը քնանան իբր ի քաւարանի՝ այդ թանգ բաներէն կարգ մը հին գիրքեր։

Ըստ ամենայն հաւանականութեան, այդ գլխաւոր թաղերու եկեղեցիներուն կից՝ հին ատեններէ ի վեր եղած ըլլալու են թանգարաններ ալ, որոնց քիչերը հասած են մինչեւ մեր օրերուն։

Յովակիմ Պատրիարքի Պոլիս հաստատուելէն ետեւ (հաւանաբար ի Սամաթիա, ուր էր Ազգ. Պատրիարքարանը) Անատոլուէն եւ Պրուսայէն հետզհետէ Պոլիս եկած գաղթականութիւնները նախ բերած են իրենց հետ՝ եկեղեցական սպասներու կից՝ կարգ մը չքնաղ ձեռագիրներ ալ եւ զետեղած են զանոնք իրենց իջեւանած թաղին գանձարանին մէջ։

Այս գաղթականութիւններէն ամէնէն հինը կը թուի Էնկիւրիինը, յիշատակուած Աբրահամ աբեղայէն, որ իջեւանած է Սուլումոնաստրի եւ մասամբ Պալաթի մէջ։

Սամաթիայի, Գումգափուի եւ Սկիւտարի հետ՝ Պալաթ ալ Պոլսոյ ամէնէն հին թաղերէն մին է, որ պահած է այդ օրերէն յիշատակարաններ։

Վերջերս առիթ ունեցանք բանասէր Տ. Ց. Մկրեանի եւ ուրիշ քահանայի մը հետ այցել այդ հինաւուրց թաղը, ուր ծնած է Գէորգ մեծ Դպիրը եւ սնած է Յովհաննէս խորագէտ Պատրիարքը։

Հին օրերէն յիշատակութեան արժանի ինչ որ տեսանք հոն՝ կը գրենք հոս ստուգաբար, ուրիշ առիթի մը թողլով տալու համար մանրամասնագոյն ծանօթութիւններ։

Կը թուի թէ 1500ի ատեններն հաստատուած են հոն Պալաթի Հայերը։ Արփաստնիկ գրչի մը ձեռքով գրուած «Հարանց Վարք» մը կը վկայէ 1559ին Պալաթի մէջ Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցիի մը գոյութեան։ Թաղին հնութեան մեծ նշան մըն ալ այն է որ Պոլսոյ ամէնէն ճոխ թանգարանն ու ամէնէն բազմահոյլ եկեղեցին ունեցած է հին ատեններէ ի վեր։

Այդ թանգարանին մէջ մէկ երկու ժամու թղթատումներով նշմարեցինք կարեւոր ձեռագիրներ, որոնց մէջ յիշատակութեան արժանի են՝ Զաքարիա Պատրիարքէն նուիրեալ հին Պատարագամատոյց մը, Ամիրտովլաթի «Բժշկարան» մը, «Հարանց Վարք» մը եւ քանի մը մեծազանգուած Ճաշոցներու եւ Այսմաւուրքներու հետ՝ երկու գեղեցկագիր աւետարան մագաղաթէ, ձեռագրուած ժէ դարուն (*), որոնց պատկերագիրներն արդարեւ սքանչելիք են։

Տպագրուած գիրքերուն մէջ՝ նշանակութեան արժանի են անցեալ եւ նախորդ դարուն Պոլիս տպուած հին մատեանները, որոնցմէ մեծ մաս մը չէ յիշուած Վենետիկի մատենագիտութեան մէջ։

Գէորգ Դպիր կտակած է այդ մատենադարանին իր բովանդակ տպեալ գործերը, որոնց մէջ նշանաւոր են հինգ հատոր Օսմաներէն, Գերմաներէն, Լատին բառգիրք մը ընդարձակ տպեալ Վիեննա անցեալ դարուն, որուն լուսանցքներուն վրայ ինք Գէորգ Դպիր գրած է ընտիր բառաշարք մը, որոնցմով թուի թէ յօրինած ըլլայ իր Պարսկահայ Ընդարձակ բառգիրքը։

Տպ. գիրքերուն մէջ յիշատակելի են Յակոբ Վիլլոտի լատին-հայ բառգիրքը եւ Յակոբ Մծբնայ Հայրապետին լատինայոյն թարգմանութիւնը, երկուքն ալ տպուած Հռոմ։ Տէր Կոմիտասի տաղաչափեալ Գործք Առաքելոցը, Սիմէոն Ջուղայեցիի գործերն ու ձեռագիր հազուագիւտ կոնդակագիրք մը։

Գանձարանին մէջ նշանաւոր են արծաթեայ մանրակերտ թաղմանականը, երկդարեան պատրիարքական պնակը, եւ ուրիշ ծխական հնութիւններ։

Եկեղեցիին աջակողմին միջնադուռն ունի շատ հետաքրքրական երկու ձողածոյ փեղկեր, չորս կարգէ բաղկացած, որոնց ամէն մէկն ունի 4ական թիզ լայնութիւն եւ երկայնութիւն. փեղկին վրայ քանդակուած է Քրիստոսի պատկերը, որ խարազանով կը հալածէ գնողներն ու վաճառողները. իսկ չորրորդ փեղկին վրայ քանդակուած է կառքով երկինք վերանալու պատկեր մը։ Դրան միջին անջրպետին վրայ կայ մակագրութիւն մը լատին գիրերով եւ 727 թուական մը։ Պատմութիւնը կը գրէ թէ այս փեղկերը գտնուած են Պոլսոյ մէջ դարուս սկիզբները, եւ Պապիկ անուն երկաթագործ մը գնելով զայնս՝ նուիրած է Պալաթի եկեղեցիին։

Եւ եկեղեցիին շինուածքն ինքնին՝ իր խոտացեալ դիրքովը ու բիւզանդական միմթիք ճարտարապետութեամբը՝ հնութիւն մըն է խիտ քանդակներով պրկուած, որուն շուրջը կը բանեն մէկ քանի անշուք եւ, ըսենք, անմաքուր ալ սենեակներ ու խուցեր։ Պալաթի դպրոցին շէնքը միայն ունի լոյս նորութիւն մը, եւ սակայն երբեք բարձր վիճակ մը չէ ունեցած։

Իբրեւ ամէնէն հինն՝ այդ թաղը շատ բան կը պարտի ազգային բանասիրութեան ու զարգացումին, այլ Գէորգ Դպիրէն ու Տէր Յովհաննէս Հինքերպէյքէնտեանէն զատ ոչ ոք ելած է հոնկէ յիշատակութեան արժանի։

Կը մաղթենք որ իր հին աւանդներուն մնացորդները պահպանող Տ. Աբէլ քահանայ Տ. Գաբրիէլեան՝ ունենայ այսուհետեւ ալ այն գրասիրական ոգին, որով յաջողած է այդ թանգարաններուն մնացորդները պահպանել ու թաղեցիներն ալ իրենց նախահայրերուն արժանաւոր նախանձախնդիր հետեւորդներ ըլլան։

Ճշմարիտ յառաջդիմութեան գաղտնիքն հոն է որ յետնորդներն իրենց նախորդներուն թերի ձգածը լրացնեն։

Յ. Գ. Մ.

(*) Հայ ձեռագիր աւետարանները կը հասնին մինչեւ տասներորդ դար, որչափ գիտենք, իսկ օտարագիրները մինչեւ երրորդ դար որ գտնուած է անցեալ տարի Եգիպտոս։

ՔՐՈՆԻԿ

ԵՐԿՈՒ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Սեւեր հագուած կին մը, վտիտ ու ցաւատանջ դէմքով, — մէկը այն եղկելիներէն որոնք սովորաբար կը տեսնուին Փոխանորդարանին դուռը կամ Աղքատախնամներուն դրան առջեւ, — երկչոտ ձեւով մը ներս կը մտնէ։ Խմբագրատան սովորական ու անսովոր այցելուներուն շարքին մէջ այլազանութիւն մըն է իր երեւումը, թէեւ տխուր այլազանութիւն մը։ Աղքատ մը չէ ապահովապէս, ոչ ալ . . . յօդուածագիր մը։ Ու չեմ գիտեր ինչ բնազդումով կը հետաքրքրուիմ իր ո՛վ ըլլալը իմանալու իսկոյն։

[illegible] անձնազոհ վարժապետին այրին է, Ելիզա Թիրզեան, որ կու գայ Արեւելքի խմբագրութեան միջոցաւ շնորհակալ ըլլալ այն բարեսէր ազգայիններուն որոնք նպաստ մը հասուցին իրեն։

Առաջին անգամն է որ կը տեսնեմ զինքը, — վասն զի հանգանակուած գումարը Պատրիարքարանի միջոցաւ ղրկուած էր իրեն, — ու առաջին անգամ ըլլալով կը շուարիմ ըսելիքս։

—Քանի՞ զաւակ ունիք, տիկին։

—Երեք, երկուքը մանչ՝ մէկը աղջիկ։

—Աստուած պահէ։

Կը փորձեմ խօսակցութիւնը դարձնել իր ամուսնին եղերական մահուանը պարագաներուն վրայ. բայց աչքերը կը լեցուին արցունքով.

—Ապրուստի ի՞նչ միջոց ունիք հիմայ։

—Ոչինչ։

Պզտիկը հինգ ամսու է եղեր, հօրը մահէն քանի մը շաբաթ առաջ ծնած. միւսները երեք եւ հինգ տարու։ Իսկ ինքը, մայրերնին, կորաքամակ ու տարեց կին մը արդէն, թէեւ հազիւ երսունըչորս տարու կայ. վիշտը, յուսահատութիւնը եւ զաւակները ապրեցնելու մաքառումը կանուխէն ընկճեր ու ծերացուցեր են զինքը, հակառակ իր սեւ մազերուն, զոր սգաւորի եազման կը ծածկէ [illegible]։

Ու մինչ կը հեռանար յուշիկ քայլերով, ստուերի մը պէս ինչպէս ներս մտած էր, միտքս եկաւ որ նոյն օրն իսկ — հինգշաբթի — գրեթէ նոյն ժամուն, Արեւելքի մէջ հրատարակուած «Գրական ու Կրթական Ընկերութիւններու» վիճակագիրը սա յիշատակութիւնը կը պարունակէր.

«1862ին կազմուեցաւ Վարժապետական ընկերութիւնը որուն նպատակն էր ուսուցիչներու վիճակին բարւոքման հոգ տանիլ։» Այս երազը երսունըվե՛ց տարի առաջ ալ կ'օրօրէ եղեր ուրեմն մեր հեզ վարժապետները ու անոնց վիճակին կարեկցողները որոնք սակայն չի կրցան բան մը ընել։ Ապագային մէջ, անանկ ցաւալի դէպքերու առջեւ, թերեւս օրագրողներ գտնուին, — ուսուցչութիւնը կօշկակարութեան հետ չի շփոթող հրապարակագիրներ անշուշտ, — որոնք պրպտելով հին թերթերը, սա հնութիւնը երեւան հանեն հիմակուան նորութիւններէն.

«1898 հոկտեմբեր 30ին, Ուսումնական Խորհուրդը զբաղեցաւ յօգուտ կրթական կարօտ պաշտօնէից նպաստի Սնտուկի մը հաստատման խնդրով, ինչպէս նաեւ նախորդ Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ այս նպատակաւ պատրաստուած կանոնագիրի ծրագրով։»

Եթէ քսաներորդ դարուն մէջ ալ չի գտնուին գործնական մտքի տէր անձեր որոնք այս բարի խորհուրդը իրականացնելու միջոցը գտնեն, անոնք ալ իրենց յաջորդներուն պիտի կտակեն։

⁂

Ուրիշ այցելութեան մը պատմութիւնը, ոչ նուազ արժանի հրապարակաւ յիշուելու, կ'ազատէ զիս՝ ձեռնհասութենէս դուրս եղող նիւթի մը վրայ, որպէս է վարժապետականը, գրելու հարկէն։

Այս անգամ երիկ մարդ մըն էր եկողը, տարիքոտ, սպիտակ պեխերով, մաշած բալթոյի մը մէջ կծկտուած որ, ընդհակառակը, բնաւ հետաքրքրութիւն չէր շարժեր։ Խոշոր տուփ մը ունէր, զոր երկիւղածօրէն գետին դնելէ ետքը նստաւ գրասեղանիս մօտիկ։ Խանութպանի մը դէմքը ունէր որ ծանուցում տալու եկած է, եւ կը պատրաստուէի վարչական սենեակը ղրկել զինքը, երբ թատրոնի խօսք բացաւ։

—Մօտերս ներկայացում մը պիտի տրուի քանի մը արուեստասէր անձերու օժանդակութեամբ եւ կը փափագէինք որ պէտք եղած հրատարակութիւնը ընէիք։

Վաղածանօթ շեշտ մը կար իր ձայնին մէջ, զոր չէի կրնար սակայն որոշել թէ որ՛ունն է։

—Յօժարութեամբ։ Բայց ո՞ւր եւ ե՞րբ։

—Տեղը եւ ժամանակը պիտի որոշուին։ Տրուելիք խաղն է Ճշմարիտ ապաշաւ թատերգութիւնը, թուրքերէն լեզուով, Մնակեան խումբին կողմէ . . . եւ . . .

Կը վարանէր շարունակելու։ Հարկ եղաւ որ կրկին հարցունեմ թէ նպաստի՞ ներկայացում մըն էր եւ ի՛նչ բանի համար։

Ան ատեն, միմիքով մը՝ որ լուրջ ըլլալու ճիգին հակառակ՝ ծիծաղ ազդող բան մը ունէր, մատը դրաւ թուղթի կտորի մը վրայ զոր կը կարկառէր.

«Ի նպաստ Ն. Մ. Զաֆրաստճեանի»։

Այս անունը կը յիշեցնէր Պէլ-Էկեճի «Աժ-քաշէն» մինչեւ նախընթաց կիրակի օրուան Լիոնի Թղթատարին պանդոկապետը իրարու յաջորդող հազարումէկ դերերը հնաւուրց դերասանին որ ինքն իսկ էր խօսողը։ Հաւատալս չէր գար թէ այս կոկիկ ու լուրջ անձը կրնար ըլլալ բեմին վրայ երեւցող խօսուն, կայտառուն, թեթեւաշարժ ու ծիծաղաշարժ արուեստագէտը։

—Բայց դո՞ւք էք Պարոն Զաֆրաստճեանը։

—Կարծեմ թէ այո՛։

—Ուրեմն ինչո՞ւ չի յայտնեցիք առջի վայրկեանէն։

Ու սկսանք խօսակցիլ բարեկամաբար, հին ծանօթներու պէս, թէեւ առաջին անգամ կը տեսնէինք զիրար։

⁂

Գուցէ քիչ մը աւելորդ մանրամասնութիւններու մէջ մտայ, եւ կը վախնամ թէ այն տպաւորութիւնը չի թողում ինչ որ կը թողու օրինակի համար մէկը որ գիրքի մը վրայ գրած ատենը՝ հարկ կը տեսնէ պատմել թէ հեղինակը ինչպէս ներկայացեր է իրեն, ի՛նչ ձեւով նուիրեր է գիրքը, քանի՛ սիկառէթ խմեր է, եւ այլն։ Դերասանի մը ու վարժապետի մը այրիին կեանքը, իբրեւ հանրութեան սրտին մօտիկ, քիչ մը աւելի իրաւունք ունին ճանչցուելու։ Եւ յետոյ, կը մտածեմ թէ քննադատական մը չէ գրածս, այլ քրոնիկ մը որ այս սահմաններուն մէջ կ'ամփոփուի։

Երբ յայտարարեցինք Պ. Զաֆրաստճեանին թէ հայ թերթ մը սիրայօժար կը ստանձնէ հայ դերասաններու նպաստի ներկայացմանը առթիւ ամէն հրատարակութիւն ընել. բայց թէ իր անունը արդէն գրաւական մըն էր իր երեկոյթին յաջողութեանը, հրաժեշտ առնելու պահուն [illegible] մասնաւոր խնամքով մը վերցուց տուփը, զոր գետին դրած էր։

—Ի՞նչ ունիք մէջը որ այդչափ կը գուրգուրաք վրան։

—Ատամնաբուժական գործիներս։

Գիտէինք որ Մաղաքեանը գիշերները դերասան ու ցերեկները կօշկակար էր, — այս «կօշկակար» բառն ալ, որքան խոյս կուտամ իրմէ՝ այնքան կը հալածէ զիս, — բայց չէինք իմացած Զաֆրաստճեանին ատամնաբոյժ ըլլալը։ Մեզի համար նոր ու իրեն համար պատուաբեր յայտնութիւն մը։ Երեսուն տարուան կատակերգակը երկու արուեստ մէկէն գործածելու խելացի գաղափարը ունեցեր է «երկու ծայրը մէկ բերելու համար» ինչպէս կ'ըսեն ժողովրդական լեզուով։ Եւ այսօր, հասուն տարիքին մէջ, դժուարութիւն կը քաշէ ապրելու։

Իբրեւ ատամնաբոյժ չենք կրնար յանձնարարել զինք. եւ իբրեւ դերասան՝ յանձնարարուելու պէտք չունի։ Հասարակութեան համակրութիւնը իր հետն է։

Տ. Ա.

ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

Գերմանները ոչ նուազ քան կէս դար առաջ սկսած են իրենց գործունէութիւնը Պաղեստինի մէջ։

Իբրեւ ճարտար ժողովուրդ՝ որ իր ճակտին քրտինքովը առանց մուրալու կը ճարէ իր հացը, ուր որ ապաստան գտած է իր գործունէութեան՝ հոն յաջողած է, իբրեւ բարի քաղաքացի, համեստ եւ երջանիկ կեանք մը վարել։

1840 թուականին՝ արդէն բաւական թուով Գերմանացիներ կան եղեր Պաղեստինի մէջ, աւետարանական կամ Լութերական Գերմաններ՝ որ այն ատեն տակաւին չեն ունեցած այս երկրին մէջ ոչ եկեղեցի եւ ոչ հովիւ։ Ֆրետերիկ Վիլհէլմ Դ., այն ժամանակին թագաւոր Պրուսիոյ, եկեղեցական հաստատութեան մը առաջին հիմը դրած է Ս. Երկրին մէջ՝ ճիշդ 1842 յունուար 21ին, եւ նոյն թուականին, Ալեքսանդր անունով գերմանացի աւետարանական եպիսկոպոս մը, առաջին անգամ, իր ոտքը դրեր է Երուսաղէմ։

Երուսաղէմի բողոքական եպիսկոպոսին ընտրութիւնը այն ատեն փոխն ի փոխ, Անգլիային եւ Պրուսիային ըլլալ որոշուեր է՝ համաձայն մէկ յօդուածին այն դաշնագրին՝ որ կնքուեր է այդ երկու բողոքական ազգաց միջեւ։ Սակայն այդ նախաձեռնարկը չէ յաջողած, տեսակէտները զգալի կերպով յեղաշրջուեր եւ հակառակութիւններն օրէ օր սաստկացեր են։ Անգլիացիները իրենց մասնաւոր գործ ըրեր են Հրէից մէջ բողոքականութիւն տարածելու խնդիրը, իսկ Գերմանները, անոնց հակառակ, կարեւորութիւն տուեր են միմիայն մարդասիրական գործերու եւ տեղացի տղայոց բարւոք դաստիարակութեանը։ Այսպէս ուրեմն, երկու հակընդդէմ գաղափարներու ընդհարումէն ծնունդ առեր է, միութեան առաջին օրէն, հերձուածի խորհուրդը։ Այդ երկու գլխաւոր ազգերու ներհակ սկզբունքն ու նկարագիրը՝ մէկ կողմէն, իսկ լեզուական տարբերութիւնը՝ միւս կողմէն, վերջապէս գլխաւոր պատճառներն հանդիսացեր են այդ պառակտման, սակայն բուն շարժառիթը գերման քահանաներուն անգլիական եպիսկոպոսէ ձեռնադրուելու խնդիրը եղած է։ Անգլիացիները խստիւ մերժեր են այն գերման երէցը կամ հովիւը, որ ձեռնադրուած չէր Քենդըրպըրիի եպիսկոպոսէն կամ անոր ներկայացուցիչէն. իսկ գերմանները բնաւ չեն ուզած այդ տեսակ ճնշման մը ներքեւ մտնել։

Մէկ խօսքով՝ թէ՛ Անգլիացիք եւ թէ՛ Գերմանացիք առիթներ փնտռեր են, թէպէտ սկզբամբ բողոքական, սակայն ազգային հանգամանքներու տեսակէտով, իրարմէ բաժնուելու։

Ս. Յովհաննու Ասպետաց խանգարուած կարգը սկսեր էր այն ատենները վերակազմուիլ Գերմանիոյ մէջ, եւ բնական էր՝ որ անոր անդամները փափաքէին նորէն իրենց ձեռքը անցունել Երուսաղէմի մէջ այն վայրն ուր իրենց նախնիք, եօթը դար առաջ, պաշտպան կանգնած էին իրենց կրօնին։ Վերահաս դէպքեր սակայն՝ չէին կրցած պսակել իրենց այդ փափաքը, մինչեւ որ, տարիներ անցնելով, 1869 թուականին, Սուէզի ջրանցքին հանդիսաւոր բացմանը առթիւ, Գերմանիոյ ներկայ կայսեր՝ Վիլհէլմ Բ.ի հայրը՝ այն ատեն գահաժառանգ իշխան Պրուսիական թագին, բարեպաշտական ըղձամբ Երուսաղէմ այցելելով, օսմ. կայս. կառավարութենէն նուէր ընդունեց այն գետինը՝ որ եօթը հարիւր տարի առաջ Ս. Յովհաննու կարգի Ասպետներուն տեղն էր եւ որուն վրայ այժմ կառուցուած է գերմանական Ս. Փրկիչ եկեղեցին՝ զոր իր կայսերական փառահեղ ներկայութեամբը պսակեց՝ Վիլհէլմ Բ.

Անգլիացւոց եւ գերմանացւոց միջեւ բաժանման խնդիրը այսպէս հետզհետէ սուր կերպարանք մը առնելով, 1880 թուականին՝ այլ եւս վերջնական հանգամանք մը ստացեր եւ եկեղեցիներու բաժանմամբ վերջ գտեր է։

Այն ժամանակէն ի վեր՝ Գերմանները՝ համաձայն իրենց սկզբունքին՝ զոր վերեւ յիշեցինք, հետամուտ եղած են մարդասիրական ձեռնարկներու եւ տեղական մանկտւոյն դաստիարակութեան ու կրթութեանը։

Արդէն 1851 թուականին՝ գերմանները փոքր եւ չափաւոր ծախքով հիւանդանոց մը բացեր էին, զոր յետոյ տակաւ ընդարձակելով այսօր, Երուսաղէմի մէջ, է՛ն հիանալի եւ մեծագոյն շէնքերէն մէկը դարձուցած են պարտէզներով շրջապատուած՝ բարձրադիր եւ օդաւէտ։

Գերմանացի Գթութեան Քոյրեր որոնց տնօրէնութեան ներքեւ է այն հիւանդանոցը, նոյն թուականին հիմներ էին նաեւ անմիջապէս աղջկանց վարժարան մըն ալ, ուր, ի սկզբան, անխտիր կ'ընդունէին ամէն ազգէ ու դաւանութենէ աղջիկներ, նպատակ ունենալով միայն, առանց դպչելու անոնց կրօնական զգացմանց, զանոնք դաստիարակել և միանգամայն տարածել ժողովրդական միտքերու մէջ՝ թէ գերման դպրոցներու, որբանոցներու և ուրիշ կրթական նմանօրինակ հաստատութեանց նպատակն է՝ միայն դաստիարակութեան ծաւալումը։ Այս հաստատութիւնն է որ հիմայ աւելի ընդարձակուած, Տալիթա-Կումի անունը կը կրէ, մեկուսի բայց օդասուն տեղւոյ մը վրայ բարձրացած և կ'ընդունի գլխաւորապէս յոյն ու բուհիներ։

Թէֆֆէնպրինկ Աշէրադէնի Պառոնուհին, 1867ին միջոցները, Երուսաղէմի և շրջակայից բորոտներուն համար հիմնած էր ապաստանարան մը՝ որ յետոյ բողոքական ուրիշ յարանուանութեան մը Մորավական Եղբարց (*) միութեան ձեռքն անցնելով՝ հիանալի շէնք մը կառուցին բարձրադիր՝ որ Ռաֆայիմի դաշտին վրայ կը նայի՝ մօտ այն ճանապարհին՝ որ յունաց Գաթամոնի պատրիարքական ամարանոցը կ'առաջնորդէ։

Յետոյ, չեմ յիշեր ո՛ր թուականին, Մէքլէնպուրկ—Շուէրէնի Մեծ Դուքսը, մասնաւորապէս տղայոց համար հիմեր է հիւանդանոց մը որ այսօր Մարիէնսթիֆթ անունով կը կոչուի։

1871 Թուականին, Գերմանացիք վարժարան մը հիմնեցին մասնաւորապէս գերման տղայոց համար, որոնց թիւը, քիչ ժամանակի մէջ, այնքան շատցաւ որ քանի մը տարի ետքը հարկ տեսնուեցաւ դասատուներու թիւը աւելցնել։ Ճիշդ այն պահուն ուրիշ նմանօրինակ Հաստատութիւն մը լոյս տեսաւ՝ որ հակառակ ի սկզբան հանդիպած դժուարութեանց, արագ թռիչք մը առած է հիմայ։ Շնէլլըրի Հաստատութիւնն է այս որուն մեծակառոյց շէնքերը Եաֆայի ճանապարհին աջ կողմէն կը տեսնուին։ Այս Հաստատութիւնը՝ Սուրիական Որբանոց կը կոչուի, և, ամէն հասակէ ու քրիստոնէական ամէն յարանուանութենէ տղաքներ կ'ընդունի։ Սոյն դպրոցին մէջ տղայք գլխաւորաբար կ'ուսանին երկրագործութիւն և ձեռարուեստ։ Ունի նաև մասնաճիւղ մը ընդմէջ Ռամլէի և Լիդդայի։

Մեր խօսքը մինչև հիմայ, Բողոքական Եկեղեցւոյ պատկանող գերմաններուն վրայ էր, քիչ մըն ալ խօսինք «Տաճարական» կոչուած գերմաններու մասին որ Պաղեստինի մէջ հաստատուելով՝ զօրաւոր բաժին մը ունեցած են գերման տարրին մէջ։

Քրիստափոր Հօֆֆման գրագէտ եւ բանաստեղծ գերմանացի մը, անուանի աստուածաբանական ուսմանց մէջ և Վիւրթէմպէրկի կողմէ երբեմն երեսփոխան Ֆրանքֆորթի Խորհրդարանին, թողլով իր քաղաքական ու դիւանագիտական աշխատութիւնները, հետեւած էր լոկ աստուածաբանական իմաստասիրութեանց։ Տեսականը գործնականին հետ միացնելու մասնաւոր ջանքով մը, խորհուրդ յղացած էր 1858ի ատենները, գերման գաղթականութիւն մը հաստատել Պաղեստինի մէջ և հոն հրահանգել իր աստուածաբանական իմաստասիրութենէն ծնունդ առած նոր աղանդին մէջ։ Այդ ատենները Թուրքիա այցելութիւն մը ընելով խիստ մեծ ընդունելութիւն գտաւ Հօֆֆման եւ չորս գաղթականութիւն միանգամայն հաստատեց. առաջինը՝ Հայֆա, Կարմեղոս լերան ստորոտը, երկրորդը՝ Եաֆա, երրորդը՝ Սարոնի դաշտին մէջ՝ Եաֆայի հիւսիսային կողմը, և չորրորդը՝ Երուսաղէմ՝ երկաթուղւոյ այժմու կայարանին մօտ։

Սկիզբները՝ մեծ դժուարութեան հանդիպեցաւ Հօֆֆման, վասն զի գերման գաղութը շա՛տ նեղուեցաւ կլիմայէն, բայց հիմակ այդ գաղթականութիւնները բարգաւաճ վիճակի մը մէջ են, դաշտերու մէջ կը զբաղին երկրագործութեամբ, իսկ քաղաքներու մէջ վաճառականութեամբ։

Հեռու իրենց հայրենիքէն, Պաղեստին եկած են այն հաստատ մտադրութեամբ թէ հոն պիտի ապրին և հոն պիտի մեռնին։ Պաղեստինեան այս գաղթականութիւններն, Հօֆֆմանեան կամ Տաճարական, ամէնէն հզօրագոյնն են։

Կաթոլիկ գերմանները ալ ո՛չ նուազ կ'աշխատին իրենց ազդեցութիւնը աւելցնել։ 1884ին մեծ հիւրանոց մը հիմնեցին Գերման-Կաթոլիկ ուխտաւորներու համար, և 1889էն ի վեր Լազարիստները կը վարեն այդ հիւրանոցը։

Ս. Կարապետի կարգի Քոյրերուն գործունէութիւնն ալ նշանակալից է։ Լատին Պատրիարքին թելադրութեամբ՝ այդ Քոյրերը տակաւին նոր հիմնեցին ձրի դեղատուն մը աղքատ հիւանդներու համար Տաճարական Գերմաններու Երուսաղէմի գաղութին մէջ։

ՎՐԾԵՐ

Երուսաղէմ, 29 Հոկտեմբեր

(*) —Մորավեանք՝ կրօնական ընկերակցութիւն մըն են՝ հաստատուած 1457 Թուականին։ Հիմնադիրն է Յոհաննէս Հիւս Պոհեմիացին որ բողոքականութեան հայածիչն ըլլալով Աղեքսանդր Ե.ին մըտարուեցաւ և յետոյ դատապարտուեցաւ մահուան։

Փաստաբան
ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ՍԹԱՄՊՕՒԼԵԱՆ
Իր գրասենեակը փոխադրած է
Թիւնէլի խով, Գալաթիա, Իզզէթ-Փաշա խան, Ա. Յարկ։
191 3—3

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։

Քաղաքական Ժողովը իր նախորդ նիստին մէջ, յայտարարելով որ իր պաշտօնավարութեան շրջանը աւարտած է, խնդրած էր Ս. Պատրիարքէն՝ նոր ընտրութեան համար պէտք եղածը տնօրինել, և Ն. Սրբազնութիւն խնդիրը վերապահած էր Խառն Ժողովին նկատառման։ Կրօնական Ժողովն ալ համամիտ գտնուեցաւ Քաղ. Ժողովին յայտարարութեան, և Ս. Պատրիարք Հօր տեսութեանց վրայ Խառն Ժողովը նկատողութեան առնելով Վարչական Ժողովոց պաշտօնավարութեան պայմանաժամի մասին օրինաց տրամադրութիւնը, խնդրեց Ս. Նախագահէն որ պէտք եղած ձեւակերպութիւնները ի գործ դնէ օրէնքին սահմանած ժամանակին մէջ, վարչական ժողովներուն ընտրութիւնը կատարելու համար։

* * *

Մայր եկեղեցիի քահանայից դասուն կողմէ խնդիր մատուցուած էր կտակներէ քահանայից դասուն յատկացուած բաժիններուն վճարման համար։ Խառն Ժողովը այս խնդրին համար կազմուած Յանձնաժողովին կատարած աշխատութիւններուն վրայ հարկ եղած տեղեկութիւնները առնելէ և Ս. Պատրիարքին տեսութիւնները լսելէ ետքը՝ կտակային խնդիրներու կարգադրութեանը համար հետեւեալ սկզբունքները սահմանեց.

Ա. Պէտք է գործադրուին անթերի այն կտակները, որոնց նիւթական արդիւնքը որ և է վնաս չէ կրած։

Բ. Անցեալ ժամանակաց դրամական կանոններուն համաձայն ծանր տոկոսներով կտակուած գումարի տոկոսներուն սակը 100ին 4ի զեղչուի արդի պահանջումներու համաձայն։

Գ. Իսկ այն կտակները որոնց ոչ արդիւնքը և ոչ փոխարէնը գոյութիւն ունին, պէտք չէ բեռ ըլլան եկեղեցիներուն վրայ։

Այս սկզբունքները կը վերաբերին նիւթականի մասին և ոչ հոգեւորականին։

Խառն Ժողովը Ս. Պատրիարք Հօր յանձնեց այս սկզբունքներուն համաձայն կարգադրել կտակներու խնդիրները և կտակընկալ հաստատութիւններուն հաղորդել։

Ժողովը զբաղեցաւ նաև Մշոյ, Ամասիոյ և Պանտրմայի առաջնորդական խնդիրներով որոնց վերջնական որոշումը թողուց իր յառաջիկայ նիստին։

—Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցին համար Խնամակալութիւն մը կազմուած է հետեւեալ կերպով.

Տիկին Աննա Էսաեան
» Էլիզա Տ. Յարութիւնեան
» Սօֆիկ Եաղըճեան

Խնամակալութիւնը իր նիստերը պիտի գումարէ Քաղ. Ժողովի գեր-ատենապետ Ստեփան փաշա Ասլանեանի ատենապետութեամբ։

—Երէկ Ս. Պատրիարք Հօր ընտրութեան տարեդարձը ըլլալով, Խառն Ժողովի անդամները շնորհաւորեցին Ն. Սրբազնութիւնը։ Նոյնպէս, վարչական և յարաբերական դիւաններուն տեսուչները՝ Թէլեան Բարթող և Խաչատուրեան Կարապետ էֆ.ները՝ յանուն Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան՝ շնորհաւորութիւններ մատուցին։ Գաւառներու առաջն. տեղապահներու կողմէ շնորհաւորական հեռագիրներ կը հասնին Ն. Սրբազնութեան։

Ուսումնական Խորհուրդին ատենապետ Տօքթ. Թօրգոմեան էֆ. երէկ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով՝ ի դիմաց Խորհուրդին շնորհաւորեց Ն. Ամենապատուութեան Պատրիարքական ընտրութեան երրորդ տարեդարձը։ Յ. Դուրեան էֆ. ևս շնորհաւորութիւն յայտնեց Մայր-Դիւանի կողմէ,

—Ամասիոյ Տ. Տաճատ քահանան իր մասին եղած ամբաստանութիւններուն վերաբերմամբ բացատրական գիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, զղջում յայտնած և ներում խնդրած է, Կրօն. Ժողովին յանձնուեցաւ խնդիրը։

—Կեսարիոյ առաջնորդ Տ. Տրդատ Ծ. Վ. Պալեան Թամզարայի Ս. Աստուածածին վանքին վրայ կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուելու համար ընտրելի ներկայացուցած է Յակոբ սարկաւագ Հալաճեանը։ Յիշեալը՝ վիճակին հանգուցեալ Առաջնորդ Տ. Եղիա եպիսկոպոսէ աւագ սարկաւագ ձեռնադրուած է ժամանակաւ։

—Ուսումնական Խորհուրդին չորեքթաբթի նիստը տեղի ունեցաւ երէկ, Բերայի Արշեստանոցին մէջ, ատենապետութեամբ Տօքթ. Թօրգոմեան էֆ.ի։

1. Խորհուրդը որոշեց հրաւիրել մայրաքաղաքիս ազգային վարժարաններու խնամակալ մարմինները, որպէս զի Կրթական Կանոնագրի տրամադրութեան համաձայն՝ այսուհետեւ իրե՛նց վարժարանաց տեսուչներուն և տեսչուհիներուն ընտրութիւնները Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ իրենց տրուած ընտրելեաց ցանկէն մը վրայէն կատարեն։ Իսկ արդէն պաշտօնի վրայ գտնուողներուն անունները հաղորդեն իրեն ի հաստատութիւն։ Հակառակ պարագային մէջ, Խորհուրդը որոշեց նկատողութեան չառնել անոնց կողմէն ներկայանալի ո և է խնդիր։

2. Որոշեց խնդրել Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ բարեհաճի յատուկ շրջաբերականով մը հրաւիրել մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդները մինչեւ յառաջիկայ դեկտեմբերի վերջ պատրաստել և ներկայացնել իրենց վարժարաններուն նոր տարւոյ նախահաշիւը ի քննութիւն և ի հաստատութիւն։

3. Ուշադրութեան առաւ Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցի ուսումնական վիճակի մասին Ս. Պատրիարք Հօր մէկ ծանօթագիրը, և որոշեց առ այս իր կարծիքն ու դիտողութիւնները ներկայացնել Նորին Սրբազնութեան։

4. Գրենական Յանձնաժողովը ընտրուած և իր վերջնական կազմակերպութիւնը ստացած ըլլալով, որոշեց տեղեկագիրն ըստ օրինի ներկայել Քաղաքական Ժողովին հաստատութեան։

5. Պարտիզակի ազգային վարժարանի չորս ուսուցիչներուն համար վկայագրեր խնդրուած ըլլալով, այս մասին լսելէ ետքը կրթական տեսչին դիտողութիւնը, հարկ տեսաւ հրաւիրել Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Սրբազանը որ հաճի խնդիրը իր օրինական ձեւին մէջ ներկայացնել, պարտ ու պատշաճը տնօրինելու համար։

6. Ուսուցչութեան ընտրելիներու քննիչ Յանձնաժողովոյ դիւանին կողմէ տրուած բացատրութեանց վրայ, հարկ տեսաւ իր յառաջիկայ նիստին մէջ զբաղիլ Յանձնաժողովին տեղեկագրովը և ըստ այնմ յանձնել արժանաւոր ընտրելիներու վկայականները։

7. Ըստ յանձնարարութեան Ս. Պատրիարք Հօր՝ նկատողութեան առաւ Վանէն, Տիգրանակերտէն և գաւառային մէկ քանի տեղերէ եկած խնդրագիրներ իրենց կարօտ վարժարանաց դասագրքեր դըրկուելու համար և որոշեց գրենական Նպաստից Յանձնաժողովին հաստատութեան վերապահել այդ խնդրագիրներու գործադրութիւնը։

8 Յետ քննութեան՝ որոշեց օգնական ուսուցչի վկայական տալ Զմիւռնիոյ ազգ. վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Սինեքերիմ Ինճէճեանի և Պ. Արշակ Պարոնեանի։

9. Ուշադրութեան առաւ Կեսարիոյ Յակոբեան ազգ. վարժարանի տնօրէն Պ. Կարապետ Պօտիկեանի կողմէ ներկայացուած մէկ տեղեկագիրը, և որոշեց յաջորդ նիստին մէջ զբաղիլ անով։

10. Պալըքէսէրի և Ս. Փրկչեան Ազգ. Որբանոցի ուսուցիչներէն ոմանք իրենց պաշտօնավարութեան մասին խնդիր ներկայացուցած ըլլալով, անոնց մասին հարկ եղածը տնօրինեց։

—Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Ս. Պատրիարք Հայրը վաղը հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ Ղալաթիոյ Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին որուն տօնախմբութիւնն է։ Այս առթիւ մեր այսօրուան Ա. երեսի մէջ հրատարակած ենք իբրեւ «Օրը Օրին» ծանօթ աշխատակցի մը շահեկան յօդուածը այդ թաղի հինաւուրց եկեղեցիին, դպրոցին ու թանգարանին վրայ։

—Խասգիւղի անձնապատ վարժապետին՝ Միհրան Թէլլեանի այրին՝ կը խնդրէ Խմբագրութենէս իր և զաւակներուն շնորհակալութիւնը յայտնել այն բարեսէր ազգայիններուն որոնք հաճեցան Արեւելքի միջոցաւ նպաստ հասցնել իրենց։ Նպաստի ընդհանուր գումարն էր, ինչպէս կը յիշուի, 945 ղրշ. որուն ցուցակը օրը օրին հրատարակուեցաւ, նուիրատուներուն անուններովը և նուիրուած գումարներովը մէկտեղ։ Այդ գումարէն ետքը, որ յաջորդաբար յանձնուած է յիշեալ կարօտ ընտանիքին, ստացած ու յանձնած ենք նաեւ 20 ղրշ.ի նամակագրով, Իզմիրէն, Փարեղին Ս. Թավուքճեանեան էֆ.ի կողմէ ղրկուած, որով վերջնական գումարը կը հասնի ինը հարիւր վաթսուն հինգ (965) ղրուշի և հաշիւը կը փակուի։

—Որբուհիի մը ամուսնութիւնը կը կատարուի յառաջիկայ երկուշաբթի Բերա, Թաշճեան Սարգիս էֆ.ի բնակարանին մէջ։ Այս ընտանեզուրկ աղջկան անունն է Օր. Հայկուհի Քաթթէոսեան զոր հինգ տարի առաջ Ազգ. Հիւանդանոցէն որդեգրած էր Թաշճեան էֆ. իր հոգատարութեան սրով, և զոր այդ թուականէն ի վեր խնամել ու դաստիարակել տալէ ետքը՝ կ'ամուսնացնէ իր ազգականներէն Միսաք էֆ. Տողանեանի հետ։ Հիւանդանոցի նախորդ և արդի բոլոր Հոգաբարձուները հրաւիրուած են ներկայ գտնուելու հարսանեկան հանդէսին որ իր ընտանեկան հանգամանքին մէջ միանգամայն հանդէսը պիտի ըլլայ մարդասիրական օրինակելի մտածումի մը ու գործի մը կատարման, որ երանի՛ թէ իր հետեւողներն ունենար։ Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է նախագահել պսակի արարողութեան։

Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Տ. Գաբրիէլ Ս. Եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան յառաջիկայ կիրակի (Նոյեմ. 8) հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել Ս. Եկեղեցւոյս մէջ ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Սամաթիոյ
Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Յ. ԱՐԻԿԵԱՆ	Գ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Սամաթիա, 6 Նոյեմբ. 898

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ
Հրատարակուեցաւ 33րդ թիւը, ի մէջ այլոց ճարտարարուեստական, երկրագործական, շերամաբուծական, առողջապահական եւն. տեսութեան վերաբերեալ յօդուածներով։ Դիմել առ տնօրէն խմբագրապետ Դ. Բուլաս, Պանչլ Թօրոս, Էսկի Զապթիէ փողոց, թիւ 19։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ՏՕՔԹ. Տ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ իր բնակութիւնը փոխադրած է Միսք փողոց թիւ 13, ուր ամէն օր կէս օրէ վերջ հիւանդ կ'ընդունի։
161 10—15

ԱԶԳ.—Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ վագըֆէն Բերա, Ասմալը Մէսճիտ թաղ, Մեծ Փողոց, թիւ 296, 298, 300, կր'ին 300, 302, 304, 306, 310 հողերուն, թիւ 308 խանութին և Յունայ Բանխա եկեղեցւոյ կողմէ թիւ 1, 3, 5 հողերուն, 48 բաժնէն 1 բաժինը մահլուլէն աճուրդի դրած և առաջին և երկրորդ ծանուցումները ըլլալով 280 ոսկւոյ գին փափաքողին վրայ կը գտնուի։ Սոյն աճուրդին վերջնական որոշումը պիտի տրուի յառաջիկայ երեքշաբթի առաւօտ (10 Նոյեմբեր) ժամը 6 ին։ Ուստի հարիւրին 5 աւելցնելով գնել փափաքողք կը հրաւիրուին որոշեալ օրը և ժամուն ներկայանալ վերոյիշեալ Ս Եկեղեցւոյ Խնամակալութեան։

Ղալաթիա, 7 Նոյեմ. 98

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ՉԷՄՊԸՐԼԷՆ անցեալ օր Մանչէսթըրի մէջ իր արտասանած ճառովը անհրաժեշտ դատեց որ տէրութիւնները ընդհանուր համաձայնութիւն մը գոյացնեն՝ Չինու մէջ առեւտրական ազատ քաղաքականութեան մը հետեւելու համար։ Գոհունակութիւն յայտնեց թէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց յարաբերութիւնները աւելի կը մտերմանան, բայց յարեց, բացարձակ դաշնակցութիւն մը չկայ։ «Գերմանիոյ շահերը, ըսաւ, աշխարհի ոչ մէկ մասին վրայ կը հակառակին Անգլիոյ շահերուն։ Այս պատճառաւ է որ երկու տէրութիւնները ընդհանուր համաձայնութիւն մը ձեռք պիտի բերեն, առանց հաստատուն դաշնակցութեան մը։»

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Բարիզէն հինգշաբթի օրուան թուով կը հեռագրեն թէ Վճռաբեկ Ատեանը մտերս պիտի առաջարկէ Տրէյֆիւսը Ֆրանսա վերադարձնել։

—Բիքառ գնդապետին՝ արտաքին յարաբերութիւններ ունենալու դէմ դրուած արգելքը վերցաւ և փաստաբան Պ. Լապորի արտօնուեցաւ անոր հետ տեսակցելու։

«ՆՈՎՈՅԷ ՎՐԷՄԻԱ». — Պետերսպուրկէն երէկ օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Ներքին գործոց Նախարարութեան հրամանաւ, Նովոյէ Վրէմիա լրագրին ձեռքէ վաճառումը արգիլուեր է։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ. — Հունգարիոյ ազատական կուսակցութիւնը հինգշաբթի օրը առժամեայ ելմտացոյցին վրայ վիճաբանելու միջոցին նախարարապետ Պառոն Պանֆիի յայտարարեց, ծափահարութիւններու մէջ, թէ կառավարութիւնը ապահով է արքունիքին վստահութեանը, բայց իշխանութեան վրայ մնալու համար ալ մեծամասնութեան բացարձակ վստահութեանը պէտք ունի։ Քանի մը ատենաբաններ դժգոհութիւն յայտնեցին Պառոն Պանֆիի անցեալ գործունէութեանը համար և կատարեալ վստահութիւն արդի նախարարապետին գործունէութեանը վրայ։ Ապահովցուցին Պառոն Պանֆին թէ իրենց կուսակցութիւնը միշտ պիտի ոյժ տայ նախարարապետին քաղաքականութեանը։ Յետոյ միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ առժամեայ ելմտացոյցը և նիստը փակուեցաւ, Պառոն Պանֆիի ուղղուած հակակրական ցոյցերով։

—Վիէննայէն երէկ օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Խորհրդարանի երկու Ժողովները Նոյեմբ. 25ին հանդիսական նիստեր պիտի ունենան Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ։

—Բէշթայէն կը հեռագրեն թէ նախկին նախարարապետ և կառավարական կուսակցութեան պետ Պ. Քոլոման Թիցա նկատելով որ Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ ընդդիմադիր կուսակցութեան զանազան մասերը կը շարունակեն խափանել վիճաբանութիւնները, հարկ դատեց խնդիրը ներկայացնել հանրային կարծիքին, քաղաքական մեծ ճառ մը խօսելով Կրոսվարտէյնի մէջ։ Պ. Թիցա կոչում ըրաւ ամբողջ երկրին, հրապարակաւ պախարակելու ընդդիմադիր կուսակցութեան խափանարար ընթացքը և քաջալերելու իր բարեկամները որ ոյժ տան նախարարապետ Պառոն Պանֆիի։ Ատենաբանը պարզեց առաւելութիւնները Աւստրիոյ հետ պետական պայմանագրութեան զոր երեսուն տարի առաջ ստորագրած է Ֆրանց Եօզէֆ և անկէ ետքը յաջողութեամբ նորոգած են Անտրասի կոմսը և ինք։

—Ընդդիմադիրներու մէջ միաբանութիւն չըլլալով, հաւանօրէն Քօշութի կուսակիցները իրենց իսկ անկարելի դատեն Խորհրդարանին վիճաբանութիւնները խափանելու դրութիւնը, բայց ասոր հետ մէկտեղ Պառոն Պանֆիի դիրքն ալ անվտանգ պիտի չմնայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ Թագուհին, կ'ըսէ Ֆիկառօ, այս տարի Ֆիօրէնցայի մէջ պիտի անցընէ ձմեռը։ Ն. Վեհափառութիւնը անցեալ տարի Նիս կը գտնուէր։ Այս տարի Ֆիօրէնցա երթալուն նշանակութիւն մը կը տրուի Անգլիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութիւններուն պատճառաւ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Այս օրերս շատ խօսուեցաւ, կ'ըսէ Թան, Թուլոնի մէջ պահեստի նաւատորմին կազմութեան վրայ, բաղկացած այն զրահաւոր եզերապահներէն որոնք գտնուած փորձութիւններուն պատճառաւ Ատմիրալ Ովլիէռնուէն Միջերկրական ղրկուած են։ Այս նաւատորմին կազմութիւնը, կը յարէ, վերագրուեցաւ արտաքին քաղաքականութեան կացութեանը, մինչդեռ նաւատորմին նոր կազմակերպութեանը միջոցին որոշուած էր, բայց դէպքերը աւելի փութացուցին և արդարացուցին այդ որոշման գործադրութիւնը։ Կազմուելիքը բուն իսկ պահեստի նաւատորմիղ մը չէ, այլ պաշտպանութեան նաւային պահեստի ոյժ մը, իբրեւ առաջին կարգի պահեստ պատրաստուած։ Այս նաւատորմիղը պիտի կազմեն Ժէմմապ, Վալմի, Ամիրալ Թրեհուար, Պուվին ու Քայման զրահապատ եզերապահները և Ֆուտռ յածածանաւ-թորփիլանաւը, որոնց ետքէն պիտի միանան Թեռրիպլ ու Էնտոմբթապլ զրահաւորները։ Այս նաւատորմիղը պիտի պատկանի Միջերկրականի նաւատորմիղին։ Նաւային վարժարանի շրջանաւարտները գործօն ծառայութեան մտնելէ առաջ, պիտի մարզուին նոյն նաւատորմիղին մէջ։

—Հիւսիսային նաւատորմին նաւերը անցեալ երեքշաբթի Պրէսթի նաւահանգիստէն դուրս ելան չորս օրի չափ փորձեր կատարելու բաց ծովին մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի օրինագիծ մը մտային արտադրութեանց օրինական պաշտպանութեանը համար։ Օրինագիծը կ'առաջարկէ որ՝ այդ պաշտպանութեան պայմանաժամը ոչ թէ երեսուն, այլ յիսուն տարի ըլլայ, ինչպէս է Ֆրանսայի մէջ։ Այս գաղափարը մեծամասնութիւն չի գտներ Գերմանիոյ մէջ, մանաւանդ հեղինակները կ'ուզեն աւելի ընդլայնել մտային արտադրութիւններու համայնական հանգամանքը, պահպանելով հանրային ստացուածքի դրութիւնը։

ՊԻՍՄԱՐՔԻ մարմնին թաղման արարողութեան յետաձգուելուն պատճառը սա է թէ դամբարանին կառուցումը դեռ աւարտած չէ։ Դեռ բաւական ատեն կ'ուզէ ներքին զարդերը և գմբէթը ամբողջացնելու։

ՄԱՐՇԱՆ ԱՐՇԱՒԱԽՈՒՄԲԸ. — Շատ մարդեր զարմացան թէ, կ'ըսէ Էքլեռ, Մարշան Ֆրանսա կը դառնայ Հապէշստանի ճամբով։ «Այս կերպ վերադարձը, կը յարէ, բացատրութեան կարօտ է։ Երեք տարբեր ճամբաներ կային։ Ամէնէն կարճը ու ամէնէն բնականն էր Նեղոսի ճամբան, դէպ ի Խարթում, Պերպեր ու Գահիրէ։ Բայց այս ճամբայէն կարելի չէր օգտուիլ, վասն զի արշաւախումբը Ֆաշօտայէն կը հեռանար և թող պիտի չտային իրեն որ այդ տեղերէն անցնի։ Արշաւախումբը կրնար վերստին Ուպանկիի ճամբան բռնել։ Վերջապէս կը մնար Հապէշստանի ճամբան որ ամէնէն բանուկն է։ Արդարեւ Ֆաշօտայէն Ճիպութի տանող ճամբան աւելի նուազ երկար է քան թէ Ֆաշօտայէն Քոնկոյի գետաբերանը։ Ֆրանսական արշաւախումբը օգտուելով Սոպաթ գետէն, որ նաւարկելի է, շուտով պիտի անցնի ճահճախառն ընդարձակ վայրերը որոնք կը գտնուին Սպիտակ Նեղոսի և Հապէշստանի լեռներուն միջեւ։ Մինչդեռ աշխարհագրական տեսակէտով, մինչեւ հիմա կատարուածներէն աւելի աղէկ արշաւանք մը պիտի կատարէ Ափրիկէի մէջ։ Ամէնէն աւելի Մարշան պիտի ըլլայ որ իր արշաւախումբը Հապէշստանի ճամբով վերադարձնէ։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Մադրիտէն Նոյեմ. 15 թուականով կը գրեն Բեօրզենի Զայթունկի թէ Սպանիոյ մայրաքաղաքին մէջ առնուած լուրերու նայելով, Լորտ Սոլզպէրի մտադիր է Մ. Նահանգաց հետ միասին գործելու Ֆիլիպպեաններու խնդրին մէջ։ Մօտերս անգլիական զօրքեր պիտի հասնին Ճիպրալթար։ Այս պատճառաւ անգլիական քաղաքականութիւնը Մադրիտի մէջ անհանգստութիւն կը ներշնչէ։ Ուստի անհրաժեշտ կը նկատուի որ Սպանիա փութայ Մ. Նահանգաց հետ անմիջապէս հաշտութիւն կնքելու, որպէս զի Անգլիա ժամանակ չունենայ միջամտելու։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Անցեալ օր ծանուցուեցաւ թէ դատական խնդիր մը առկախ մնացած ըլլալուն պատճառաւ Աթէնքի անգլիական դեսպանը սպառնացեր է առաջարկել տէրութեանց որ Յունաստանի մէջ խառն դատարաններ հաստատուին։ Արդ, Աթէնքի լրագիրները կը հերքեն այս լուրը ըսելով որ դատական նախարարը բնաւ տեղեկութիւն չունի այդ կարգի խնդիրէ մը։ Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեր է որ հաւանական է որ Անգլիացիներու վերաբերեալ դատերու լուծումը յապաղելուն համար բողոքներ եղած ըլլան, բայց անգլիական դեսպանը խառն դատարաններ հաստատելու նկատմամբ ո և է սպառնալիք չէ ըրած։ Արդէն Լոնտոնի բրոթոքոլն ալ որ Յունաստանի անկախութիւնը կը ճանչնայ և Մեծն Բրիտանիոյ կողմէ ալ ստորագրուած է, կ'արգիլէ Յունաստանի մէջ խառն դատարաններու կազմութիւնը։

ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ. — Հարաւային Նոր Կալլէսի նախարարապետ Պ. Րիտ, որ միանգամայն ելմտական նախարար է, կ'առաջարկէ, պարտքերը թեթեւցնելու, մաքսատուրքերու սակացոյցով մը բարեփոխել գաղթավայրին տնտեսական դրութիւնը։ Մօտերս Խորհրդարանը պիտի քուէարկէ շաքարի իւրաքանչիւր լիտրային երեք անգլիական սոլի մաքս մը և թէյի ամէն մէկ լիտրին՝ երեք բէնս։ Նախարարը համոզուած է թէ այս յաւելուածական հասոյթը բաւական պիտի ըլլայ գոցելու վերջին երկու տարիներուն պատճառած բացը։ Երկու նոր մաքսերէն մէկը կը ծանրանայ սպառողներուն, բայց միւսը փոխարինութիւն մը կ'ընէ գաղթավայրին մէջ շաքարի մշակութիւնը քաջալերելով։

—Վերջին լուրերու նայելով, Աւստրալիոյ Խորհրդարանին մէջ սաստիկ կռիւներ տեղի կ'ունենան։ Նոր Զէլանտայի նախարարապետը, բարկութեան վայրկեանի մը մէջ, իր ընդդիմախօսներէն մէկին անհատական կեանքը քննադատեր է Խորհրդարանի վիճաբանութիւններու պահուն։ Սիտնէյի փողոցներէն մէկին մէջ երկու երեսփոխան զէնքով կռուեր են։

ԻՏԱԼԻՈՅ Երեսփոխանական Ժողովին ատենապետ ընտրուեցաւ Պ. Ծանարտէլլի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Եւրոպայի հրապարակներուն վրայ վարսակի և սուսամի գիները ինկած են, իսկ քարիւղինը կը բարձրանայ։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՊՕՈ.—Ֆրանսայի սպայակոյտին պետ զօրավար Պօոյի համար Կոլուա մանրադէպ մը կը յիշէ։ Զօրավարը երբ տակաւին հազարապետ էր, 7րդ զօրաբանակին մէջ կը գտնուէր՝ Օմալի դուքսին հրամանատարութեան տակ։ Անգամ մը ռազմափորձերը կը կատարուէին։ Պօոյի վաշտը կը յառաջանար թշնամիին կողմէ գրաւուած կէտի մը վրայ, որուն պէտք էր տիրել, բայց վաշտը նոյն միջոցին հրացանի ձայներ առնելով եռանդը կտրեցաւ։ Կացութիւնը տագնապալի էր և հրամանատարը լաւ կ'ըմբռնէր զայն. նոյն պահուն քանի մը գերման սպաներ ուշադրութեամբ կը հետեւէին ռազմափորձերուն։ Պօո կ'ուզէր որ օտարականները լաւ կարծիք մը ունենան վաշտին վրայ. ուստի անմիջապէս հրաման տուաւ և ամբողջ վաշտը ցրուեցաւ, որպէս զի գտնուած տեղին խորտուբորտութիւններէն օգտուելով ապաստանի իր վրայ արձակուած կրակէն. Յետոյ յանկարծ տեսնուեցաւ վաշտը և մէկ մարդու պէս յարձակելով սուինով առաւ այն տեղը որուն վրայ կը քալէր։ Գերման սպաները սքանչացած էին։ Այս յանդուգն և ճարտար շարժումին վրայ էր որ Օմալի դուքսին ուշադրութիւնը հրաւիրեց, աստիճանի բարձրացում ունեցաւ և այդ թուականէն յառաջանալով բարձրացաւ այսօրուան ունեցած աստիճանին։

ՍՈՒՄԱԹՐԱՅԻ մէջ լեռներուն նոր երկաթուղի մը շինեցին, մասնաւորապէս փոխադրելու այն ածուխները որոնք կը հանուին Բէտանկ նաւահանգիստին մէջ Օմպիլէնի գետին մօտ գտնուած հանքերէն։ Այդ երկաթուղիի գիծը կ'անցնի Պարիսան լեռնաշղթայէն և շատ դժուարաւ շինուած է, որովհետեւ տակաւին անծանօթ տեղերէ կ'անցնի։ Երկաթուղիին միջին արագութիւնն է ժամու մղոն։ Ամբողջ երկայնութիւնն է 19 մղոն և ամէնէն բարձր տեղը 1290 մեթր։

ՀՐԵԱՅ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ. — Հրեայ անձնաւորութիւն մը որ իր անունը տալ չուզեր, հարիւր հազար ֆր. նուիրեր է Վիէննայի հրեայ հասարակութեան վարչութեանը, որպէս զի որբանոց մը հաստատուի, Ֆրանց Եօզէֆ անունով։

—Տը Հիրշ Պառոնուհին, իր հիւանդութենէն ապաքինելուն առթիւ, երեք հարիւր հազար ֆրանք նուիրեց Վիէննայի հրեաներու հիւանդանոցին։

ԹՈՒՂԹԷ ԹՆԴԱՆՕԹ.—Քրուբի զինագործարանին տէրը ճնշուած թղթէ և փոքր տրամագծով թնդանօթներ շինեց Գերմանիոյ հետեւակ զօրքերուն համար։ Այս թնդանօթները այնչափ թեթեւ են որ հետեւակ զինուոր մը կրնայ դիւրութեամբ կրել։ Պողպատէ շինուած թնդանօթներու չափ ալ դիմացկուն են։

ՊՈՒՔՐԷՇԻ մէջ մօտերս պիտի փորձուին արագաձգարուած դաշտային թնդանօթներ։

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին այդ մզկիթը գնաց և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ դեսպանները, իրենց թարգմաններովը, պուլկարական գործակատարը, Ամերիկայի ընդհ. հիւպատոսը և քանի մը աւելի օտարազգիներ։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ. — «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ՝ Գերմանիոյ դեսպան Պառոն Մարշալ և ապա Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. — Վեհ. Սուլթանը հեռագիր մը ուղղելով Վեհ. Զարին շնորհակալութիւն յայտնեց Լիվատիայի մէջ օսմ. պատուիրակութեան եղած փայլուն ընդունելութեանը համար։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ ՆԱՀԱՆԳԸ. — Սաատէտտին փաշա, կ'ըսէ Մոնիթէօր, Բ. Դրան մատուցած տեղեկագրին մէջ հաստատած է թէ Բումէլիի նահանգաց մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ, մանաւանդ թուրքեւսերբ սահմանագլխին վրայ։ Իրաւ է որ, կը յարէ տեղեկագիրը, կարգ մը անձնական դէպքեր կը պատահին այդ տեղերը, ինչպէս աշխարհի ամէն երկիրներու մէջ, բայց բարեկարգութիւնը խանգարելու բնութիւն ունեցող բան մը չէ պատահած։ Արդարութիւնը անկողմնակալութեամբ կը գործադրուի և քրիստոնէաբնակ վայրերու ժողովուրդը, որ եգիպտացորենի հունձքին նուազութենէն նեղուած էր, կառավարութեան կողմէ առատ նպաստ կը ստանայ։ Բոլոր ժողովուրդը միշտ հաւատարմական զգացումներ կը տածէ առ Վեհ. Սուլթանն։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ դեսպանատունը, կ'ըսէ Մոնիդեօռ, Բ. Դուռէն խնդրած է արգիլնքը այն քննութեան որ տարիէ մը ի վեր կը կատարուի Միլան Թիքովիչը սպաննողները երեւան հանելու համար։

ՄԵՐԱՍԻՄ ՔԵՕՇԿԸ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ Կայս. Պալատան լուսանկարիչ Ապտուլլահ Եղբարք պատրաստեցին Մերասիմ Քէօշկին ներքին ու արտաքին մասերուն զանազան ձեւերով մեծադիր լուսանկարները։ Ինչպէս յայտնի է, Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին այդ քէօշկին մէջ բնակեցան Կ. Պոլիս գտնուած ատեննին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.— Վիէննայի թերթերը կ'ըսեն թէ Թուրքիոյ և Սերպիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագիր մը կնքելու համար կատարուած բանակցութիւնները յապաղման ենթարկուած ըլլալով, նորէն բանակցութիւններու սկսուեր է Ռումանիոյ հետ կնքուած առժամեայ դաշնագրին նման դաշնագիր մը կնքելու համար։

ԲԱՆՏԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ.— Օսմ. կառավարութիւնն ալ հրաւիրուեցաւ մասնակցելու 1900ին Պրիւսէլի մէջ գումարելի բանտերու համաժողովին։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Պէրլինէն դրամատէրներու խումբ մը կայս. կառավարութենէն երեսուն տարուան մենաշնորհ ուզեց վիճակահանութիւն մը կազմակերպել Կարմիր Մահիկի ընկերութեան ի նպաստ և տարեկան 12,000 ոսկի վճարել տէրութեան գանձուն. բայց ձեռնհաս իշխանութիւնը որոշեց մերժողական պատասխան տալ, որովհետեւ օսմ. երկիրներու մէջ վիճակահանութիւնը արգիլուած է և անհրաժեշտ է որ այդ արգելքը տեւական ըլլայ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտքի վարչութեան հոկտ.ի հասոյթը 13,000 ոսկի աւելի եղաւ բաղդատմամբ անցեալ տարուան նոյն ամսուան հասոյթին։

ՌԷԺԻԻ հոկտ. ամսուան հասոյթը եղաւ 165,000 ոսկի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատար Պ. Պասթ աւջի օրը այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին։

ՑՈՒՆԱՑ պատրիարքական փոխանորդը աւջի օրը այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի և յանուն Ս. Պատրիարքին բարի գալուստ մաղթեց։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան Ջէռնոմորէձ պահականաւին հրամանատար Պ. Լաբին, դեսպանատան նաւային կցորդ Պ. Ստեփանովի հետ աւջի օրը պաշտօնական այցելութիւն տուաւ ծովային նախարար Հասան փաշայի, նաւային ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու և թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշայի։

ՀՐԵԱՍԵՐԷՆ Էլ Թիեմբօ լրագիրը, որ դադարման դատապարտուած էր, կայսերական հրամանաւ արտօնութիւն ստացաւ վերստին հրատարակուելու։

«ԹԱՆ»ի խմբագիր Պ. Լանժիէ՝ Պէյրութէն հինգշաբթի մայրաքաղաքս եկաւ և նոյն օրը Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան ճեպընթացով։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը, Կ. Պոլսոյ դեսպանատան միջոցաւ, Կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն ուզեց փոխադրելու մարմինը նաւային սպայ Էմմանուէլ Անթոնիատսի, որ Թաթքրինայի մօտ ճակատամարտի մը միջոցին սպաննուած էր։ Կայս. կառավարութիւնը սկզբունքով ընդունեց, բայց նախ Առողջապահական վարչութեան կարծիքը ուզեց՝ կատարելի ձեւակերպութիւններուն համար։ Առողջապահական Խորհուրդը պատասխանեց թէ փոխադրութիւնը երեք տարիէն կրնայ կատարուիլ։ Բ. Դուռը բստ այնմ պատասխանեց հելլէն դեսպանատան։

ՊՈՒԼՂԱՐ գործակալութեան խնդրանօք ոստիկանութիւնը քանի մը օր առաջ ձերբակալեց Պէլիվէր Մարքով անուն մարդ մը որ իբր խաբեբայ և գող ամբաստանուած է և այժմ կը գտնուի Բասիկանօրէութեան Դուռը, ուրկէ պիտի յանձնուի Պուլկարիոյ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՏՈՒԳԱՆՔՆԵՐԸ.— Մեծ-Եպարքոսը նկատելով որ պատիժ մը ինչ որ ալ ըլլայ, հանրային իրաւանց պատկանելովը ամբողջովին պատ և ոչ մէկուն համար կրնայ գործադրուիլ, ծանոյց ամէն կողմ որ անձ մը եթէ դատարանի վճիռով դրամական տուգանքի դատապարտուի և չի վճարած մեռնի, կարելի չէ անոր թերեքէն գանձել այդ տուգանքը։

ԿԵՂԾՄԱՆԿ.— Պոլսոյ մէկ քանի թաղերուն մէջ կեղծմանկ երեւան ելած է։ Ասոր երկու պատճառ մէջ կը բերուի. նախ կանոնաւոր ապանախուսը չըլլալը և երկրորդ՝ չիմանեղին որոշեալ 12 ղրուշէն աւելի գնով ծախուիլը դեղարաններուն մէջ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութեան տնօրէն Ալեքսանդր Հոճի էֆ. հրաժարած ըլլալով անոր յաջորդեր է Պ. Ժիւրա։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ վերատեսչութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ մուտքը արգիլուած քիմիական նիւթերէն դրամական տուգանքը պէտք է գանձել արժէքին կրկին քանակութեամբ։

ԹԷՆԳԷԹԻ Ռէժիին տնօրէնի օգնական կարգուեցաւ ծխախոտի Ռէժիին քննիչներէն Տոմինիք Բանձիրի պէյ, որ Օսմ. Պանքային տնօրէնի օգնական Ալֆօ Բանձիրի պէյի եղբայրն է։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Իզմիրի մէջ քսանըհինգ սենեակով տուն մը պիտի շինուի զանազան կողմերէ հասնող խեղճ գաղթականներու կարօտեալները պատսպարելու համար։ Այդ շինութեան համար յանձնաժողով մը կազմուեր է։

ԳՈՆԵԱՅԻ նախկին կուսակալ վախճանեալ Ալի Թէվֆիք փաշայի կնոջը, Սուլ-Տէլ հանըմի 2839 չրուշ ամսաթոշակ յատկացուեցաւ։

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԸ.— Կ. Պոլսոյ ջրամբարներու նորոգութիւնը պիտի ամբողջացուի ի մօտոյ։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հանդերձեան Թոշակի անտուկէն քանի մը ամիս առաջ անհամեթոշակ վճարուելու միջոցին զեղծումներ գործուած ըլլալով քննութեան ձեռնարկուած էր, բայց արդիւնք մը չէր ունեցած։ Վերջերս, կ'ըսէ Սապահ, քննութիւնները աւելի մանրազննին կերպով կատարուելով հաստատուեր է թէ նոյն պաշտօնատան քարտուղարներէն մէկը մեղսակից է այդ զեղծումին։ Այդ քարտուղարը անմիջապէս պաշտօնէ դադրեցուցուելով, օրինական գործողութիւններուն ձեռնարկուեր է։

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԹՐԱՄՈՒԷՅ.— Իզմիրէն մինչեւ Ուրլա շոգեշարժ թրամուէյի գիծ մը շինելու ծրագիրը Պետական Խորհուրդին որոշումով յանձնուեցաւ Այտընի նահանգին Իտարէի ժողովին։

ՄԻՍԻ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ.— Թէքքէներու և զանազան հաստատութեանց հիւանդանոցներուն միսի հայթայթումը, Պետական Խորհուրդին որոշմամբ, նորէն պիտի յանձնուի Խամիլ ու Շաքիր էֆ ներու։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը որ Հիւկ մեքենայով Թուրք լեզուով ալ հեռագիր փոխանակելու համար ձեռնարկներ կ'ընէ, Բալեւեան յաջողեցաւ և մօտերս փորձ մը պիտի կատարէ։

ՋՈՒՐ.— Այտընի ու Գոնեայի ներքին մասերուն մէջ ձմեռը սկսեր է։ Ցինարի և Պունճալըի կողմերը ջուրերը սառեր են։

ՆԻՑՏԷԻ հաշուակալ Շէվգը էֆ. կ'ըսէ Սապահ, զեղծումներ գործած ըլլալով պաշտօնէ դադրեցուցեր է։

ՊԱՅՏԱՏԻ պարսկական նորընտիր ընդհ. հիւպատոս Ճիհանկիր խանի պաշտօնը վաւերացաւ Բ. Դրան կողմէ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ մէջ արմուտքի սակարան մը հաստատելու համար ծրագիր մատուցուած էր, բայց Պետական Խորհուրդը չէր ընդունած։ Ռամաշական դրամատէրներ պարզ միջոց մը պիտի առաջարկեն արմուտքներուն համար ընդհանուր և որոշ չափ մը գործածելու համար։

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ առեւտրական գործակալը տեղեկագրեր է Սոֆիա թէ Կ. Պոլսոյ և Պուլկարիոյ միջեւ կատարուած առեւտրական գործողութիւնները նուազած են։ Գործակատարը այսր իրեն պատճառներէն մէկը ցոյց կու տայ սա պարագան թէ մինչդեռ Պուրքէշէն Կ. Պոլիս վաճռոն մը ալրոլ 166 ֆր. փ կը բերուի, Սոֆիայէն 395 ֆր. փ. կու գայ։ Առեւտրական գործակալը իբրեւ դարման գլխաւորաբար կառաջարկէ որ միսի, իւղի, պանիրի եւ ուրիշ այդ կարգի ապրանքներուն Կ. Պոլսոյ հրապարակի գինը ամէն շաբթու Սոֆիա հաղորդուի և Պուլկարիայէն ապրանք ղրկողներուն պարզեւ տրուի։

ԱՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Կը յիշուի թէ անցեալ տարի Թուզլայի մէջ Գոֆանէֆ և եղբարք պանքան սնանկացած էր։ Կարգուած սնտիկները ծանուցեր են պահանջատէրերուն, որոնց թիւը երեսունէ կը հասնի, թէ հարիւրին տասներկու վճարում պիտի ըլլայ։ Պահանջատէրերը գոհ չըլլալով ուզեր են որ պանքային համար հաշուեյարդարութիւն ըլլայ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—1897 մարտէն մինչեւ 1898 փետրուարի վերջը Կ. Պոլսոյ և արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 12,399։ Ահաւասիկ մանրամասն ցուցակը.

Իսլամ.— Այր.— մինչեւ մէկ տարեկան, 886. 1-4' 383. 5-19' 407. 20-39' 480. 40-59' 615. 60-100' 778. գումար 3550։ Կին.—0-1' 705. 1-4' 389. 5-19' 593. 20-39' 818. 40-59' 570. 60-100' 858. գումար 3932։

Քրիստոնեայ.— Այր.—0-1' ա. 403 1-4' 227. 5-19' 215. 20-39' 365. 40-59' 460. 60-100' 638. գումար 2267. Կին.—0-1' 347. 1-4' 209. 5-19' 236. 20-39' 265. 40-59' 335. 60-100' 566 գումար 1958։

Հրեայ — Այր.—0-1' 62. 1-4' 51. 5-19' 39. 20-39' 35. 40-59' 58. 60-100' 113. գումար 358։ Կին.—0-1' 56. 1-4' 50. 5-19' 40. 20-39 39. 40-59' 59. 60-100' 90. գումար 334։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Սկիւտարի Ամերիկեան Գոլէճի ընթացաւարտուհիներու ընկերակցութիւնը Պոլսեբնակ երաժշտասէրներու համար հաճելի անակնկալ մը պատրաստած է։ Ընկերակցութեան նախագահութեամբ ամսոյս 13/25ին, ուրբաթ օրը, Թեւթոնեայի սրահին մէջ գործիական և ձայնական նուագահանդէս մը պիտի տրուի, հովանաւորութեամբ ամերիկեան դեսպան Պ. Օսքար Սթրաուսի։ Ընթացաւարտուհի օրիորդներէն զատ հանդէսին պիտի մասնակցին Պոլսեցին դաշնակի ուսուցիչ Պ. Բօլ Լանկէ և ջութակահարուհի Ատրօնսքի։ Նուագահանդէսը կէս օրէն յետոյ ժամ 2ին (Ը. Ա.) տեղի պիտի ունենայ, այնպէս որ Վօսփորաբնակներն ալ կարող պիտի ըլլան օգտուիլ այս պատեհութենէն և միեւնոյն ժամանակ քաջալերել ընթացաւարտուհիներու այս գեղարուեստական ձեռնարկը։

Մանաւանդ ծանուցումով մը իմաց պիտի տրուին տոմսերու գիները և ուրիշ մանրամասնութիւններ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Մնակեան էֆ.ի օսմ. թատերական խումբը՝ ձմեռնամուտի եղանակին համար կիրակնօրեայ ներկայացումներու շարք մը տալ սկսած է Բերա, Գոնգորտիա թատերասրահին մէջ։ Ցերեկեայ ժամանցի հաճելի առիթ մըն է զոր կ'ընծայէ այս կերպով Մնակեան բազմաշխատ խումբը և նախորդ երեք ներկայացումները յաջողութիւն գտան արդէն։ Վաղուան համար որոշուած խաղն է Պիր գատընըն օն սէնէլիք ճայաթը (կնոջ մը տասնամեայ կեանքը) հետաքրքրաշարժ տռամը։ Ներկայացումը պիտի սկսի ժամ ցերեկուան 8ին։ Չափաւոր գիներ։ Միջնարարներուն նուագածութիւն։

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Վիէննայի թերթերէն, 17 Նոյեմբ.

ԻՏԱԼԻՈՅ ԳԱՀԱՃԱՌԸ.— Դիտելի պարագայ մը նկատուած է որ Իտալիոյ Խորհրդարանին բացման առթիւ Իտալիոյ թագաւորին արտասանած գահաճառին մէջ նախապատուութիւն տրուած է արտաքին քաղաքականութեան վերաբերեալ խնդիրներու և Իտալիոյ ներքին խնդիրներուն վրայ շատ քիչ բան ըսուած է։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդը Թիէնցին-Չինկ-Քեանկ երկաթուղիի գիծին արտօնութիւնը անգլեգերման դրամատէրներու խումբի մը տուաւ։ Անգլիական խմբակին կողմէ ներկայացուցիչ կարգուած են Պ. Մէթլըրն և Հոնկքօնկ-Շանկայ դրամատունը, իսկ գերման խմբակին կողմէ՝ Պ. Ֆոն Քարլովից և Ասիական գերման դրամատունը (Տէօյչ-Ազիաթիշէ պանք)։

—Քուանկ-Սուի զօրախումբերը նոյ. 3/15ին մեկներ են երկաթուղիի գիծին շրջականերէն։ Հինգ զօրախումբեր Բէքինէն 100 անգլ. փարսախ անդին՝ Չինճէն ղրկուած են։ Այդ երկաթուղիին հիւսիսարեւելեան մասը անգլիական դրամատէրներուն կը պատկանի և հիւսիսային մասը գերմաններուն կը վերաբերի։

ՃԱՊՈՆԻ մէջ կայսեր հրամանաւ ընդհանուր ռազմամարզեր տեղի կ'ունենան և նաւատորմն ալ կը սպառազինուի։

Բարիզի թերթերէն 16 Նոյեմբ.

ՍՈՒԴԱՆ.— Տէյլի Մէյլի թղթակիցը կ'իմանայ թէ Լորտ Քիչնէր Եգիպտոս գտնուելուն անմիջապէս Խարթում պիտի երթայ։

—Գահիրէի Իրաւագիտական վարժարանին մէջ դասաւանդութիւնները անգլիերէն ալ պիտի ըլլան։

—Բանկչէն առնուած լուրերու նայելով՝ Պէլճիքայի հրամանատար Հանոլէ գրաւեր է Պոճոն, Տերվիշներու կայան, որ Ռէճաֆէն 90 մղոն հեռուն կը գտնուի դէպ ի հիւսիս։

ԱՆԳԼԻՈՅ թագուհին համար թէեւ ըսուեցաւ որ այս տարի ձմեռը Իտալիոյ մէջ պիտի անցընէ, սակայն Սթանտարտի Նիսի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Նիսի մէջ այդ մասին տեղեկութիւն չունին և թէ Ն. Վեհափառութեան բնակութեանը յատկացուած յարկերը պատրաստուած են։

ՊԻՍՄԱՐՔ ԵՒ ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԸՐԻ.— Գերման թերթ մը, Լորտ Սոլզպըրիի ճառին առթիւ կը յիշէ 1885ին Պիսմարքի մէկ տեսակցութիւնը Պէրլինի անգլիական դեսպանին հետ։ Պիսմարք ըսեր է թէ Գերմանիա անկարող կարծիք մը չունի՝ Վերին Նեղոսի խնդրին առթիւ բրիտանական քաղաքականութեան դէմ, բայց այս ըսել չէ թէ կը հաւանի։ «Գերմանիոյ բարեկամութիւնը, յարեր է Պիսմարք, Վերին Նեղոսի խնդիրէն աւելի արժէք ունի Անգլիոյ համար»։

ՀԱԲԵՇԻՍՏԱՆ.— Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը անհիմն կը նկատէ Տէյլի Մէյլի Գահիրէէն ստացած այն լուրը թէ Կապոյտ Նեղոսի շրջակայքը Անգլիացիներու և Հաբէշներու միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցած ըլլայ, որովհետեւ անոնք իրարմէ շատ հեռու կը գտնուին։

ԻՏԱԼԻՈՅ արտաքին գործոց նախարարութիւնը Բաշէնթայէն տեղեկագիր մը ստացաւ թէ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ Իտալիոյ թեւարկութեանը ենթարկուած այդ տեղին մէջ։ Նոր գեղապետը Իտալացիներուն յանձներ է բոլոր խաւարարները։ Օտար գործակալները արտաքսուեր են։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Հավանայէն կը հեռագրեն թէ այն վաշտը որ ամսաթոշակ առած չըլլալուն համար ծառայութենէ դադրած էր, երկուշաբթի Ալիխանթէ շոգենաւով Սպանիա վերադարձեր է։ Պ. Սակաստա հեռագրած ըլլալով որ ուղած երեսուն միլիոն բնէթան պիտի չկրնայ ղրկել, Մարէշալ Պլանքօ անմիջապէս սպաները խորհուրդի գումարեր է։ Սպանիայի նուաղութիւնը դժուարութիւններու պատճառ կ'ըլլայ։ Հավանայի մէջ վճարում ընել ուզեր են վաշտերուն, բայց դրանքները սառած չեն տուեր։ Կոիւ մը տեղի ունենալով զինուոր մը ծանրապէս վիրաւորուեր է։ 45 հոգի ձերբակալուեր են, վերջապէս բարեկարգութիւնը հաստատուեր է. զինուորական խիստ հսկողութիւն կը կատարուի։ Նուեվիթասի և Բուէրթօ-Բրինսիբէի մէջ ալ դէպքեր պատահեր են։ Եօթը հազար զինուոր վճարում կ'ուզէին Սպանիա դառնալէ առաջ։ Խռովութիւններով համոզուելացեր են։ Քուպայի ամերիկեան իշխանութիւնները այս դէպքերը հաղորդելով Պ. Մաք Քինլիի, խնդրեր են որ մարտանաւեր ղրկուին Քուպա։

Ուաշինկթընի դաշնագիր այս մասին Խորհրդակցեր է։ Զինուորական շրջանակներու մէջ կը կարծեն թէ այդ դէպքերը կրնան փութացնել Քուպայի գրաւումը Ամերիկացիներուն կողմէ, մանաւանդ որ երկիւղ կայ թէ Բարիզի բանակցութեանց դադարումը կրնայ շարժում մը առաջ բերել Հավանայի մէջ։ Մաթանզասի, Փարթենասի, Նուէվիթասի և Քամաքեայի գրաւումը քանի մը օրէն պիտի կատարուի։

—Ամերիկայի պատերազմական նախարարութիւնը նորէն 5500 հոգի պիտի ղրկէ Փիլիպպեաններ։

—Մ. Նահանգաց ծովային նախարարը նաւային շինութեան ծրագիր մը պատրաստեց, որով ամերիկեան նաւատորմը երկրորդ պիտի կրնայ ըլլալ Անգլիայէն անմիջապէս ետքը։ Հինգէն մինչեւ ութ տարի պիտի շինուին 16 զրահաւոր, 25 զրահապատ-յածանաւ և 100 թորփիլանաւ։ Չի յուսացուիր որ Խորհրդարանը քուէարկէ այսչափ մեծ վարկ մը։

—Պատերազմական Նախարար Պ. Ալճէր և Սպարապետ զօրավար Մայլս պիտի ներկայանան այն յանձնաժողովին որ պիտի քննէ Սպանիոյ պատերազմին ատեն պատերազմական Նախարարութեան վերագրուած զեղծումները։ Թէեւ զօրավար Մայլսի հրատարակած տեղեկագիրը կը հաստատէ Պ. Ալճէրի և զօրավար Շաֆթըրի վերագրուած ամբաստանութեանց քանի մը մասերը, սակայն պատերազմական նախարարին բարեկամները կ'ըսեն թէ քննութիւնը մինչեւ հիմա նպաստաւոր եղած է Պ. Ալճէրի։

ԲԷՆՏԸՐՍԹԻՒՐԿԷՆ կը հեռագրեն թէ Ցարը ու Ցարուհին դեկտ. 23ին (Հ. Տ.) Խրիմէն Բեդերսպուրկ պիտի դառնան։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԷՐԼԻՆ, 18 Նոյեմբ.— Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին Բոլայի (Աւստրիա) ճամբով Պէրլին պիտի դառնան, վասն զի Ակուստա Վիքթորիա կայսրուհին անմիջապէս Գերմանիա վերադարձը, Միջերկրականի մէջ օդը ցրտացած ըլլալուն համար, առողջութեանը յարմարագոյն չէ գտնուած։

ԲԱՐԻԶ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգները դեկտ. 1ին պիտի սահմանեն Քուպայի վարչութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տէյլի Կրաֆիք կ'ըսէ թէ հաշտութեան կնքման համար Մ. Նահանգաց առաջարկած պայմանները Սպանիոյ կողմէ ընդունուեր են։

ՄԱՏՐԻՏ.— Կը հերքուի այն լուրը թէ քաղաքական կուսակցութիւններէ մէկը փոփոխութիւն մը կնքելու ձեռնարկած ըլլայ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 18 Նոյեմբ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վճռաբեկ Ատեանին որոշումները հաղորդուեր են Տրէյֆիւսի։

—Բիքառի գործին պարզութեան դատը պիտի յանձնուի զինուորական կառավարիչին։ Պ. Լապօրի այսօր նորէն տեսնուեցաւ Բիքառի հետ։

—Ճիպութիէն կը հեռագրեն թէ Մէնելիք անձամբ պիտի վարէ Ռաս Մանկաշիայի դէմ կազմուած արշաւախումբը։

—Սակարանին մէջ զրոյց կայ թէ ըՍպանիա հաւանած է Մ. Նահանգաց առաջարկութիւններուն։ Սպանիոյ արտաքին փոխառութեան թուղթերը 41էն 41.80ի բարձրացան։

ՎԻԷՆՆԱ.—Բուռն վիճաբանութենէ մը ետքը, Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը 174ի դէմ 193 քուէով մերժեց՝ Պատէնի կոմսը ամբաստանութեան ենթարկելու առաջարկութիւնը։ Գերման կաթոլիկները այդ առաջարկութեան հակառակ քուէ տուին։

ԱԹԷՆՔ.—Եօրկիոս իշխանը այսօր Աթէնք հասաւ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Գերման մամուլը մեծ մասամբ ցուրտ ընդունելութիւն մը կ'ընէ Պ. Չէմպըրլէնի խօսքերուն՝ Գերմանիոյ նկատմամբ։ Գերման թերթերը կ'ըսեն թէ հակառակ Պ. Չէմպըրլէնի յայտարարութեանց, Անգլիա միշտ կը մնայ Գերմանիոյ գաղթային ծրագիրներուն։

Տես Դ. երես՝ Պայպըլ Հաուսի հրատարակութիւնները։

ՏՈՔԹԷՕՐ Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ—ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

ԳԱԼԱԹԻԱ, Բրգալըն փողոց, թիւ 9, մինչեւ կէս օր։
ՊԵՐԱ, Սագըզ փողոց, թիւ 7, կէսօրէն յետոյ

Տոքթէօրն այս անգամ Փարիզէն վերադառնալով, հաստատուած է ի Բերա, Սագըզ Աղաճ, Սագըզ փողոց, թիւ 7, ուր հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէն յետոյ, ամէն օր, բացի Կիրակիէ. իսկ առաւօտները մինչեւ կէս օր իր բնակարանը, Գալաթիա, Մէօհիւրտարի կողմը, Բրգալըն փողոց, թիւ 9։

Տոքթէօրը պիտի զբաղի գլխաւորաբար վիրաբուժութեամբ և մանկաբարձութեամբ նաեւ կանանց և մանկանց հիւանդութիւններու դարմանումով։ Ունի առանց միջամտութեան քաշուած ատամները յատուկ եղանակ մը, զոր վերջերս ներկայացուցած է նաեւ Բարիզի Մանկաբարձական և Կնախտաբանական Կաճառին։

168 8—15

ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Եւրոպայի Սակարաններէն այսօր առնուած հեռագիրները բոլոր արժեթուղթերուն վրայ բարձրացում ցոյց կու տան, մանաւանդ սպանիականը 80 սնդմ. բարձրացած է, որովհետեւ իմացուած է թէ Սպանիա պիտի ընդունի Մ. Նահանգներուն Փիլիպպեաններու նկատմամբ ըրած առաջարկը։

Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ այսօր բացուեցաւ Օսմ. Քոնսոլիտէն՝ 24 ղրշ. 11 փրյ. և Երկաթուղին 108¼ ֆրք։ Գործառնութիւնները շատ քիչ են։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	18½
Ամէնէն բարձր գին	»	24	10½
Ամէնէն վար գին	»	24	07
Ռումէլիի Երկթ. զոգ.	Ֆր.	107	87
Ամէնէն բարձր գին	»	108	2
Ամէնէն վար գին	»	107	25

ԲԱՑՈՒՄ 7 Նոյեմբ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	24	10½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	108	12
Օսմանիյէ		398	—
Ռէժի		272	—
Օսմ. Պանքա		12	30
Քրէտի Ժէնէրալ ՕԹՕմ.		9	10
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սօս. ՕԹ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	20
Օսմ. Ապահ.		4	(2
Թրամուէյ բաժնեթ.		750	—
» ծուխանս		26	—
» պարտաթ.	Ֆր.	496	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ	»	301	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	156	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան	Օ. Ո.	1	60
» մէկ ամսուան	»	—	—
Ռում. Երկթ. ութ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմիք	»	51	10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	87	20
Ռուսլի Ոսկեդրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	15
» » չէք	»	110	15
Բարիզ » »	Ֆր.	23	11
» » չէք	»	22	95
Պէրլին անտօկմս չէք	Մարք	18	58
Վիէննա չէք	Ֆիօր	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Նոյեմ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Ա.	Ա. Ո.	66	—
» » » Բ.	»	46	75
» » » Գ.	»	25	90
» » » Դ.) բաց.	»	21	87
) գոց.	»	21	82
Փոխառութիւն Գասապա	»	83	50
Օսմ. 3½ %	»	78	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11	62
Այտընի երկաթուղի	»	10	50
Եգիպտական Միացեալ	»	107	25
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	110	43
Հելլենական 5 %	»	39	—
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	44	—
Ռանթ » 4 %	»	32	50
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	93	
» նոր » 6 % 1892	»	94	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	250
Դրամազեղչ	»	4	—

ԲԱՐԻԶ, 18 Նոյեմ.

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	20
) գոց.	»	22	30
» » » Բ.	»	47	25
» » » Գ.	»	26	30
Օսմանիէ	»	398	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր	109	50
Օսմ Ռէժի	»	272	
Օսմ Կայս Պանքա	»	543	
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	101	82
Քրէտի Լիոնէ	»	846	
Պանք տը Բարի	»	—	
Ոսէկէլ բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	92	65
Սպանիական արտաքին	»	41	80
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	300
Դրամազեղչ	»	03	

ՊԷՐԼԻՆ 18 Նոյեմ.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	97	
Ռումէլիի երկաթուղի	»	111	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	275

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ Երեսը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

7 Նոյեմբ. 1898
Կ. ՊՈԼԻՍ.— Ծանրաչափ 769.
Ջերմաչափ 10.
Օդը ամպամած։
Կէս օր.— Ժամը 7.17։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	—
Սելանիկ	—	—
Իզմիր	—	8
Հալէպ	—	—
Պրուսա	—	—
Պէյրութ	—	16
Արճանկել	—	—
Պետրսպուրկ	—	—
Մոսկուա	—	—
Բարիզ	—	10
Վիէննա	—	—
Օտեսա	1	—
Սոֆիա	—	—
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Ալեկոծ։

ՊԱՆՔԱ ՑԷՆՏՐԷԼ ԹԻԼԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԳՕՄԱՆՏԻԹ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ

Պատիւ ունինք յանձնարարել Սօֆիա քաղաքին Բլասով առաջին վիճակահանութիւնը. 50,000 տոմսակ 25,000ը շահող. ամենայաջող պարագայի համար 500,000 ֆրանք։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ մեր Ընդհանուր Գործակալութիւն. Կալաթա, Մեհմէտ Ալի Փաշա խան թիւ 22։ 180 3—3

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՒ
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Մասն Ա. Տարերք վաճառականութեան. — Շրջաբերականք. — Առեւտրական հաստատութիւնք. — Վաճառականական գործողութիւնք. — Ստացոյց միջնորդչէքներու և Տոկոսի նոր կանոնագիրը (Պաշտօնական). — Վաճառականական ընկերութիւնք և իրենց շրջաբերականները. — Սնանկութիւն. — Հաշուեցոյց, Գնման և Վաճառման հաշիւք, Փոխագրագիր, Մկստժրի Մարիքիմի բեռնագիրը, Փոխանակագրի հաշուեցոյց, Զեղչի ցուցակ. — Փոխանակագիր, Մոռաթօրիում, Վճռատիպ և սպագիր փոխանակագրեր հայ. և դաղղ. Ա.ով և Բ.ով, Ձեռագիր փոխանցումներով և երկայնորդով, Բորսական պաշտօնական օրինակը, Զանազան մուրհակք, Դաշտի Լիոնէի Չէքը.— Հաշուընթացներ.— Ընդարձակ քաղուածք Առեւտրական և Դրոշմի օրէնքէն. — Փոխանակութիւն (զամպիօ). — Առեւտուրի և զամպիօի հաշիւներ, եւն. եւն. — Մասն Բ. Տոմարակալութիւն, Պարզ-տոմար, Կրկնատոմար. — Պաճէի բաւին ծագումը և նշանակութիւնը. — Տոմարակալութեան ծագումը. — Կրկնատոմարի հնարիչներուն վրայ պատմական ծանօթութիւն. — Կրկնատոմարի հաշուոց ծագումը և հակակշռութեան դանկերը. — Ձեռնատետր մը 204 յօդուածով. — Օրհաշիւ. — Մայր-հաշիւ. — Ընդհ. կշիռ. — Հաշուեկշիռ, եւն. — Եւրոպական Գլխաւոր Տէրութեանց Դրամները, Կշիռները, Չափերը, Փամփոխ գիները և Դրոշմաթուղթերը, եւն. եւն.

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Բոլորովին բարեփոխուած եւ կրկնապէս ճոխացած
Յանձնարարուած
Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Ուսմ. Խորհրդէն
եւ
Վաւերացած Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկէն
Ի Ն. ՏԻՐԶԷՆՑԵԱՆԷ

Ահաւասիկ գիրք մը, որ ո՛չ միայն ուսանողաց և վաճառականութեան ասպարէզը թեւակոխելու պատրաստուող երիտասարդաց, այլ գործի մարդոց իսկ պիտանի և օգտակար է։ Այս Գ. տպագրութիւնը, որ մեծադիր 630 երեսէ բաղկացած ստուար հատոր մ'է, այնքան նոր և կարեւոր յաւելուածներ ունի, որ նախորդին հետ բնաւ չկրնար բաղդատուիլ։

Գիրքը թէեւ նախորդին կրկին ընդարձակութեամբ աւելցած է, բայց գինը աւելցած չէ, դարձեալ 23 ղշ. է։

144 6—10

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՌԷԺԻԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Թուրքիոյ Ռէժիի շահակցական Ընկերութեան բաժնետէրերը կը հրաւիրուին ընդհ. ժողովի որ տեղի պիտի ունենայ դեկտ. 7ին (Հ. Տ.) չորեքշաբթի օրը կէսօրէն մէկուկէս ժամ ետքը, Ղալաթիա Վոյվոտա փողոց, ընդհանուր վարչութեան շէնքին մէջ։ Օրակարգը կը կազմեն. Ա. Վարչական Խորհրդոյ տեղեկագրին ընթերցումը։ Բ. 1897 ու 98 տարեշրջանի գործառնութեանց հաշուեկշիռն ու հաշիւներուն վաւերացումը։ Գ. Շահաբաժնի որոշումը։ Դ. Նոր անդամներու ընտրութիւն։

Անոնք որ երեսուն բաժին ունենալով բաժնետէրերը, ընդհ. ժողովին մասնակցելու համար պարտին իրենց բաժնեթուղթերը մինչեւ 1898 նոյեմբ. 14/26 յանձնել Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնական վարչութեան, Պէրլինի մէջ՝ Պլայխրէօտէր Պանքային, Լոնտոնի ու Բարիզի մէջ Օսմ. Պանքայի ճիւղերուն և Վիէննայի մէջ Քրէտիդ Անշթալթ Պանքային։ Յանձնուած բաժնեթուղթերու փոխարէն ստացագիր մը պիտի տրուի, իբրեւ մուտքի տոմս. ընդհ. ժողովին։ Որոշումները ներկայ անդամներուն մեծամասնութեամբ կը տրուին։ Անդամներուն իւրաքանչիւրը, իր ունեցած ամէն մէկ երեսուն բաժինին համար մէկ քուէ միայն կրնայ տալ։ Ոչ ոք կրնայ իր անձին համար տասնէն և իր փոխանորդականին համար քսանէն աւելի քուէ տալ։ 2—4

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ
Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ Ռ. ՍՂՕԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ Թէրզիլէր Խան
Ա. յարկ թիւ 18, 20, 22, 24 կրպակները.

Մթերանոցս մէջ եղանակին յարմար ամէն տեսակ նորաձեւութեամբ պատրաստուած հագուստներ և կերպասներ կը գտնուին, մարդու, տղու, յաւ ու ճամբորդաց, որոնք Եւրոպայի մէջ պատրաստուած հագուստներէն աւելի նուրբ և աժան են, գինով՝ [illegible] 20 առ % պակաս և յանձնուած են։

Կը խնդրուի արգոյ հասարակութենէն որ հաճին մեր վաճառատունը այցելել և տեսնել որ Պոլսոյ և Ղալաթիոյ տուներուն հետ մրցելու վիճակին մէջ է։

Կանանց համար կոստիւմներ ալ կը շինուին։ Կիրակի օրեր բաց է։

23 ԳԻՆ ՈՐՈՇ 55—150

ELIXIR TONI—DIGESTIF DE
H. ROSALT

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ—ՄԱՐՍՈՂԱԿԱՆ ԻՔՍԻՐ
Հ. ՌՕԶԱԼԹԻ

Բրոֆ. Ռօզալթի յանձնարարութեան և ցոյց տուած չափերուն վրայ պատրաստուած իքսիր մը, որ կը պարունակէ գլխաւորաբար բոլոր կիւռասոֆիֆները ինչպէս նաեւ քոլա և այլ ջիղերը զօրացնող և մարսողական դեղեր։

Ջիղերը, ոսկորները, արիւնը զօրացնելու համար միակ պատրաստութիւն է այս, որ զարմանալի հիւանդութեան մը ջլատատութեան (neurasthénie) համար անհրաժեշտ է։

Կը գտնուի Կ. Պոլսոյ ամէն ծանօթ դեղարանաց մէջ։ 62 14—26

ՊԱՅԲԸԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեկնութիւն Չորից Աւետարանաց, Գին թղթակազմ, երես 924 ղրշ. 25
Մեկնութիւն Գործ.—Բ. Կոր., Բ. Հատոր, երես 523 18
Մեկնութիւն Գաղ.—Յայտ., Գ. Հատոր, երես 774 25
Բառարան Սուրբ Գրոց, երես 635 20
Կեանք եւ Կենցաղ, թղթակազմ, երես 132 2
Թիք Լէվիս, ճապուկ, երես 223 4
Քրիստոնէական Նկարագիր, ճապուկ, երես 283 6
Համառօտ Կենդանաբանութիւն, երկու հատորը մէկտեղ կազմուած, 134 պատկերներով, երես 283 5
Կը ծախուին Պայպըլ Հաուսի Գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԵՆՕ

40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Այլ հարկ չկայ խարելու եւ փտեցնելու.

MARQUE DE FABRIQUE

Ընդունուած է անասնաբոյժներու եւ անասնաբուժներու կողմէ։

Գործարանի մարքան

Այս դեղ անմիջապէս եւ անվրէպ կը դարմանէ ձիերուն կաղալը, ճմլուածքները, ոտքերու ղառնալը, ցռուկի վէրքը, ծունգի ուռեցքները, սրունքներու անջատումը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգ մը հիւանդութիւնները։ Գին վեց ֆրանք. Վեցուկէս ֆր.ով ուզուած տեղը կը յանձնուի։ Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէզիրի, Գասապեան, Քիւչիւքեան ու Քանզիւք եւ այլ մեծ դեղավաճառներու քով։ 356 17—52

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ

Փոքրիկ տղաքները սնուցանելու եւ անոնց ապագայ առողջութիւնը ապահովելու համար, երբ վեց ամսու ըլլան ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով կըսկըսին սնուցանել զանոնք. ՖՈՍՖԱԹԻՆը ջօքոլաի նման խիստ համեղ է եւ քաղցրահամ եւ արտաքոյ կարգի սննդարար. տղաք մեծ ախորժով կուտեն զայն եւ քանի ուտեն այնչափ կը սնանին կը զօրանան, շուտով ոտքի կ'ելլեն, եւ փոքրիկներու յատուկ շատ մը հիւանդութիւնները կը դիմադրեն։ Այս սննդարար ուտելիքը՝ տղոց ոսկրները զօրացնելու մասնաւոր յատկութիւն մը ունի եւ միանգամայն կը փրկէ զանոնք փոքրիկներուն համար յաճախադէպ եղած փորհարութենէն. Նմանապէս կը նպաստէ ակռաներուն շուտով եւ անվտանգ բուսնելուն։ Հազարաւոր փորձեր կը հաստատեն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնանող տղաք առողջ, զօրաւոր եւ ուժեղ մարդիկ կ'ըլլան ապագային։

Տղոցմէ զատ, ամէն հասակէ անձինք ջօքոլաի եւ կաթով սուրճի տեղ այս պատուական ՖՈՍՖԱԹԻՆը գործածելով, մեծապէս նպաստած կ'ըլլան իրենց առողջութեան։ Ամէն մեծ նպարավաճառներու, դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով կը գտնուի։

Անոնք որ կանխահոգութիւն ունենալ կ'ուզեն իրենց զաւակներուն մասին, անհրաժեշտ է որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանեն զանոնք։

155 12 44

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԻԱԿԱՆ Ե. ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Պարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի եւ արագ ուղեւորութիւն

Նաւարկէք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
575 Թոփհանէ, քարափին վրայ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի, Պօրտոյի, Մէյընքուայի և Սեւ Ծովի միջեւ Բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ծարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասրընի	1500
Մարբօթիս	2500	Կիւչէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռուսթէմ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
588 31, Ջէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՏՕՐԻ ՀՈՏԱԻԷՏ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴՕԼ ՄԻՏԻ

Անվնաս. կը ջնջէ [illegible], 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յայտ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, արիւնամիզութեան, առանց մէջքացաւ պատճառելու զոր տեղ կը բերեն անզօր և սուրիչ դեղերու հետ խառն սանտալները։
Ամէն քափսիւլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։
Ամէն դեղարաններ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1487	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	1862
Ալէքթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօստօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրասիօ	3600	Մօնդէվիտէօ	1735	Թասսօ	1328
Պր ավօ	1076	Տրաբօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաքօ	5540	Օնիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թորրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էշտօ	1481	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2428
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Քալէրմօ	1537	Վասրօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօլնէ	1700	Քօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վոլթուռնօ	2398
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանտօ	2272	Ռի[illegible]	1663	[illegible]	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զ րօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիգանթէ	1243	Լորէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Միեւնոյն շոգենաւը, նաւահանգիստ Պոլսոյ, բեռնաւորելով վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Սոյն շոգենաւը, Ավարի Ժէնէրալ ունեցած ըլլալով, ապրանքի տէրերն կը հրաւիրուին իրենց հաշուեցուցակներուն վրայ 10 0/0 վճարել։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւսէթ խան, Ղալաթիա

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

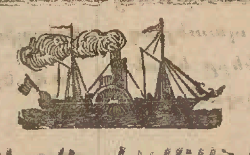

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1898 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վոսփորէն եկող շոգենաւեր

2 — Ենմ. Մէզ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. Միր. Ր. Հիս Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
1 50 Գնտ. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 — Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիր. Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
2 35 Ր. Ա. Գվզ. Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արնք. Գրչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
2 45 Պէյք. Բշպճ. Ենք. Գնլճ. Պօյճ. Ր. Ա. Հիս. Գնտլ. Վնիք. Զնկք. Պէյլ. Գզկ. Պշքթ.
3 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշպ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնիք. Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Իւսկ։
3 30 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
5 — Պէյք. Բշպ. Զպզ. Գնլճ. Ա. Հ. Գնտլ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
4 30 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
5 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Պէյզ. Ենք. ՍԹՆ. Գնլ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
7 — Ենմ, Մզպ, Պէօյք, Թրպ, Պէյք, Ենք, Մրկ, Ր, Հս, Պէպ, Արնվք, Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պշք, Պէյքօզ Զիկ. Զակ շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի
7 30 Պէյզ, Բշպ. Ենք, Գնլճ. Մրկ, Ր, Ա, Հս, Գանտ. Պէպ. Արն. Զնք, Պէյլ, Օրթք, Գզկ, Պշկ.
8 30 Ա. Ր, Գվ, Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշպ Զպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վան. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 — Ենմ, Մէզ, Պէօյ, Թար, Ենք. ՍԹՆ. Միր. Ր. Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ Օրթ. Պշք.
9 45 Ենմ. Մզպ, Պէօյք. Թրպ. Պէյք. Ենք. Գնլճ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնք. Զնք. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հիսար Պէպ, Արնվ. Օրթ. Պշք.

Կամուրջէն Վոսփոր մեկնող շոգենաւեր

3 — Պշք. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Ենք. Թրպ. Պէօյք. Մզպ. Ենմ.
3 30 Իսկ. Գզկ. Պէյլ, Զնկ, Վնք, Գնտլ. Ա. Հ. Գնլճ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ.
3 40 Գապ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Գնտ Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պրզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
4 30 Պշկ, Օրթ, Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ, Պէօյք, Մզպ, Ենմ,
5 — Գպթ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Վնք, Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Զպք. Բշպ. Պէյզ,
6 — Գապ. Պշկ. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Գվզ.
7 — Պշ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ր. Հ. Պօյճ Ենք. Պէյրզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
9 15 Պշք, Օրթ. Պէյլ, Արվ. Գնտ Ա. Ր. Հս. Պօյճ, Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 5 Պէշ. Գզկ, Պէյլ, Զնկ, Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպք. Բշպ. Պրզ. Մզպ. Ր. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ, ԻսԹ Ենք, Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 50 Գապ. Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հսք Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պրզ։ Պէյքօզէն Ենմ. զացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի.
11 10 Պշկթ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գանտ. Ա. Հիս. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Ր, Հս, Մրկ, ՍԹէՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ Մզպ. Ենմահալլէ
11 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Գնտ. Պէպէք
12 — Պշքթ. Գզկճ. Պէյլ. Զնկ. Վնք.
12 15 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպ.

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	6 50 Պէշիկ.	— —	7 40 Պշկ.
— —	7 55 Պէշիկ.	— —	8 20
— —	8 50 Եշ. Պշ.	— —	9 —
— —	9 35	— —	9 40
2 — Պէշիկ.	9 45 Ֆէրպ.	2 25	10 15 Գզկ.
2 30	10 15 Պէշիկ.	3 —	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 30 Գզ.	3 30 Վոսփոր	10 40 Գզկ.
3 30	11 — Գզկ.	3 35	11
3 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	4 — Գապ.	11 30 Գզկ.
4	11 20	4 30	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 30 Ֆէրպօթ	11 50
5 —		5 5	12 15
5 15 Ֆէրպ.		5 40 Պէշիկ.	
5 30		5 45 Ֆէրպօթ	
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պշկ.	
6 15 Պէշիկ.		7 — Գզկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	6 20 Պէշք.	— —	7 5 Պշ. Գզ.
— —	6 50 Պշքթ.	— —	7 40 Պշք.
— —	8 — Պշքթ.	— —	8 20
— —	8 45	— —	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 45	10 15
3 30	10 15	3 30 Վոսփ	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	10 35	3 35	10 45
4 15	11 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպօթ	11 20
4 45	11 10	4 45 Պէշք.	11 30 Ֆէրպ.
5 15 Ֆէրպ.	11 45	5 30 Պշ., Գզ.	11 45
5 25	12 —	5 45 Ֆէրպօթ	12 15
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պշ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ բացի կիր. է)
5 — » » բացի ուր. է
10 40 » »
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
8 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր. է
4 30 » » » բացի ուր. է
10 10 » » Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » անտի Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իւսկիւտար

Ծան.—Ըստ միջակայ նշած առեն շոգենաւները իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. հրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000	ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000	»
1895 ի հասոյթք	25,000,000	»
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000	»

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ
(Նէօթիւր Մուսթաֆա)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ՌԷՊԲԷՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1898 Նոյմբ. 1 (Ն. Տ.) Եւեճչաբթիէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 222 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 22' խառն Իրկն. ժ.	վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմն.	2	55
12	41	» Կէօքճէ քըրք	»	2	15
1	33	» Սապօնճը բունար	»	1	33
2	26	» Ալաեունտ	»	12	37
3	11	» Չէքիւրլէր	»	11	54
4	9	» Տէօյէր	»	11	2
4	36	» Ինսանիյէ	»	10	20
5	—	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կապլիճէօլ համամ	»	9	44
6	6	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	34	» Չայ	»	7	33
8	23	» Իսհագլու	»	6	44
8	47	» Եասսիան	»	6	15
9	16	» Աք շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազարի բէօյ	»	5	15
10	30	» Զավուշճը բէօյ	»	4	37
11	8	» Իլկին	»	4	5
11	55	» Գատըն-Խանը	»	3	13
12	48	» Սէրայ-Ինի	»	2	31
1	20	» Մէյտան	»	1	53
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	48
3	—	ժմն. Գօնեա	մկն.	12	—
իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրիկն. ժ.	վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմն.	12	41
1	49	» Աք Պունար	»	11	54
2	35	» Ալբի Քէօյ	»	11	16
3	23	» Պէյլիք Ախուր	»	10	20
4	38	» Սարիքէօյ	»	9	13
5	35	» Պոլէր	»	8	8
6	20	» Սասիլէր	»	7	23
7	—	» Պէյլիք Քէօփրի	»	6	51
7	55	» Բոլաթլի	»	5	59
9	17	» Մալի Քէօյ	»	4	20
10	19	» Սինճան Քէօյ	»	3	6
11	12	ժմն. Էնկիւրիւ	մկն.	2	10
իրկն.				առտ.	

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 326 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Առտ. ժ.	վ.	Թ. 325 խառն Իրկն. ժ.	վ.
2	35	12	50	մկն. Ալաեունտ ժմն.	2	—	12	10
2	55	1	10	ժմն. Քէօթահիա մկն.	1	40	11	50

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բոլոր ցաւերը, յօդացաւը, ճմլում, վէրք եւն։ Աննման դեղ այտուցներու և կոշտի համար։
Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր ստորագրութիւնը)։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաստոյգ ցաւած ակռաներն [illegible] կը լեցնեն. [illegible]
Նորահնար եղանակաւ, ոսկի, ճաշկեւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, [illegible] երաշխաւորեալ։
Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թըմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.
Ե. Գ. Ամերկ. ատմ. համաձայն ձեռքերը կիրակի օրերն ալ ([illegible]) ինչպէս և նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին
Գաւառցիներ կրնան գրել իրենց բնակարանին, Թիւ 1 [illegible]

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ և Արեւելեան միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էճիբշեան	3500
Քէսդրիան	10500	Արրծ[illegible]	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Քօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Քաստոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինձօ	960
Վավօնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիայ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը գրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար
առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մեհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

Ստորագրող ՏՂԱՅ ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՐԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (85)

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Բ.

ՄԱՅՐ ԼԱՆՏԼՕԱՅԻ ՃԱԿԱՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Սիրելի եղբայրս.

«Երբ կարդաս այս նամակը, զոր «քոյրդ կը գրէ քեզի դառնապէս ցաւելով որ մեծ վիշտ պիտի պատճառէ, «ես մեկնած պիտի ըլլամ, թերեւս երկար ժամանակի համար, իմ սիրուն «փոքրիկ սենեակէս, ուր քու քովդ այնչափ երջանիկ օրեր անցուցի։ Զիս մի «ամբաստաներ իբրեւ ապաշնորհ. ա- «ւա՜ղ, սիրելի եղբայրս, չենք կրնար «աւելի երկար ապրիլ միեւնոյն յարկի «տակ. պէտք է բաժնուինք իրարմէ, «այո՛ պէտք է.... Երբ պիտի կրնամ «վերադառնալ. չեմ գիտեր. Աստուած «միայն գիտէ։ Ես անոր վրայ դրած «եմ յոյսս, անշուշտ պիտի գթայ մեր «վրայ. օր մը նորէն պիտի միացնէ «մեզ։

«Պաշտպան մը, որ երէկ անծանօթ «էր ինծի, և այսօր երկուքիս ալ բա- «րեկամն է, տեղ մը գտած է ինծի, «և այս իրիկուն հոն կ'երթամ։ Միշտ օ- «րէն կը գրեմ քեզի և կ'իմացընեմ ինչ- «պէս ըլլալս. քեզի յաճախ գրելու և «իմ վրայ լուր տալու արգելք մը չի «կայ։ Մեր նոր բարեկամը, որ վաղը «պիտի գայ քեզ տեսնէ, պէտք եղած «տեղեկութիւնները պիտի տայ քեզի «իմ ունենալիք վիճակիս վրայ. պիտի «խօսի քեզի, Անտրէ, շատ բան պիտի «հասկցընէ. մտիկ ըրէ զինքը, և խո- «կոյն կը նուաղի տրամութիւնդ։

«Ուր երթալս չեմ ըսեր քեզի, վասն «զի ես ալ չեմ գիտեր տակաւին. բայց, «եթէ ժամանակ մը չպիտի գիտնաս, «մեր բարեկամին կամքը յարգելու հա- «մար է։

«Քաջ եղիր, սիրելի եղբայրս, ա- «րիացի՛ր։ Որովհետեւ անողոք բաղդը «մեզ կը հալածէ դեռ, պէտք է որ «մեր համբերութեամբն յաղթենք ա- «նոր.... Համբերենք և յուսանք։ Մի՛ «վախնար, ես քեզ չեմ մոռնար. կ'զգ- «գամ որ միտքս քեզի հետ է միշտ, «չեմ կրնար ապրիլ առանց քեզ յիշե- «լու։ Անով պիտի զօրանայ սիրտս, «երբ նուաղման ժամեր ունենամ։

«Մնաս բարեաւ» բառը պիտի գը- «րէի հոս, բայց զարհուրեցայ.... Անտ- «րէ, Անտրէ, աւելի կը սիրեմ ցտե- «սութիւն ըսել քեզի. այո՛, ցտեսու- «թիւն, սիրելի եղբայրս, ցտեսութի՜ւն։

«Փոքր քոյրդ
«ԲԼԼՌ»

Աչքէն թափած արտասուքի կաթիլ մ'ինկաւ նամակին վրայ իր անունին տակը։ Նամակն հառաչով մ'սկսեր էր, արտասուքով մը կ'աւարտէր։

Բլէա նամակը բաց դրաւ ճաշի սեղանին վրայ, յետոյ դուրս ելաւ երթալու կառք մը բերելու համար։

Դռնապանուհին տեսնելով անոր կառքով վերադառնալը, աչերը խոշոր բացաւ։

—Կառքով պտոյտ մը պիտի ընէք, օրիո՛րդ Բլէա, ըսաւ։

—Այո՛, պատասխանեց աղջիկը ժպտիլ ձեւացընելով իր յուզումը ծածկելու համար։

—Իրաւունք ունիք. շատ աղէկ կ'ընէք, բաւական ժամանակ է որ պտըտելու ելած չէք։

Բայց երբ ծրարներուն վար իջնելը տեսաւ, թէեւ պարտնակութիւնն չէր գիտեր, զարմանքն ապշութեան փոխուեցաւ։

Հարցնելու չհամարձակեցաւ, բայց գլուխն երերցնելով մռմռաց.

—Տարօրինակ կ'երեւի ինծի, տեղափոխութեան պէս բան մը։ Արդեօք այս խեղճ, պարկեշտ, աշխատասէր աղջիկն ալ ուրիշ շատերու պէս ասդին անդի՛ն պիտի վազվզէ մետաքսէ հրշագեստով, կեղծ չինեսով և փետրազարդ փեղոյրով։

Կառքը դեռ փողոցին ծայրը չհասած՝ չաղակրատուհին բամբասանքն սկսաւ փերեզակուհիին հետ։

—Ես չեմ յուսար Օր. Բլէային, պատասխանեց վերջինը։

—Երբ ես կ'ըսեմ ձեզի թէ ժամանակէ մ'ի վեր անհամաձայնութիւն կայ մէջերնին. երիտասարդը գիշերները շատ ուշ տուն կուգայ, վէճեր, ծանր խօսքեր պակաս չեն։ Վերջապէս աղջիկը չդիմանալով՝ ձգեց փախաւ.... Պիտի տեսնէք որ ըսածիս պէս է։ Սակայն չեմ յուսար որ գործաւորուհիի փեղոյրն անմիջապէս հովին տայ. բայց գնաց, ա՛լ ետ չդառնար. կը հասկընա՞ք, ես հոտառութիւնն ունիմ այս տեսակ բաներու։

—Թէ որ այդպէս է, ըսաւ փերեզակուհին, շատ կը ցաւիմ. վասն զի Օր. Բլէա պատուական աղջիկ մ'էր, և մեծ վիշտ պիտի զգամ եթէ օր մը լսեմ անոր գէշնալը։

—Այնպիսի գեղեցիկ ու սիրուն աղջըկան մը կորուստ արդարեւ ցաւալի է։ Դժբաղդաբար՝ ծուլութիւնն ու պչրանքը տեսա՞ք, ամէնուն ալ գլխենկելուն պատճառ են։

—Ամէնուն, բաց անոնցմէ որք, օրիորդ Բլէայի նման, ոչ ծոյլ են, ոչ պչրող։ Եւ, գոհութիւն Աստուծոյ, այսպիսիներ ալ պակաս չեն Փարիզի մէջ։ Ես կատարեալ վստահութիւն ունիմ Օր. Բլէայի վրայ, և եթէ իրաւ է որ եղբօրը տունէն մեկնիլ ուզեր է, համոզուած եմ որ Փարիզի փողոցներուն մէջ թափառող թշուառներուն խումբերն ստուարացնելու համար չէ։ Աղէկ գործ կուգայ ձեռքէն, աշխատասէր է. և այս ձիրքերն ունեցող պարկեշտ աղջիկ մը կրնայ հանգիստ ապրիլ։

Այս աւելի կամ պակաս բարեացակամ խորհրդածութեանց միջոցին Բլէա Սէն Լեօ եկեղեցին հասաւ, ուր ձերունի քահանան իրեն կ'սպասէր, ինչպէս որ խոստացած էր։

Զինքն իբրեւ կառապան ընդունել տալու յանձնարարագիրն իրեն տուաւ, և անոր հետ դարձեալ քանի մը բարի խրատներ. յետոյ մինչեւ կառքին քով ուղեկցելով՝ կրկնեց այն խոստումը թէ հետեւեալ օրը պիտի երթար տեսնէր իր եղբայրը, թէ որ անակնկալ արգելք մը չունենար։

Բլէա շնորհակալութիւն յայտնեց բարի քահանային, և նամակին վրայ հասցէն կառապանին տալէ ետեւ՝ կառքին մէջ նստաւ, և ճանբայ ելան։

Այն օրը Անտրէ չմոռցաւ առտուան խոստումը թէ ժամը եօթնին տուն պիտի գար։ Օրուան գիրերը լմնցնելուն պէս՝ գրասենեակէն ելաւ ուղղակի տուն գնաց. կ'ուզէր ժամ առաջ Բլէաի քով գտնուիլ. վասն զի յիշելով այն անխոհեմ խօսքերը որ առջի իրիկունը բերնէն փախուցեր էր, գլուխը գարձած և սիրտը յուզուած միջոցին, կը դողար որ աղջկան վրայ շատ գէշ ազդեցութիւն ըրած էին։ Գիշերուան մէկ մասն և ցերեկն ամբողջ սիրտը ծանրապէս տանջուեր էր այս մտածութեամբ։ Եթէ, կ'ըսէր ինքնիրեն, այն անխոհեմ խօսքերն իր վախցած տպաւորութիւնն ըրած էին, հարկ էր ամէն ջանք ընել զանոնք մոռցընելու կամ անոնց նշանակութիւնը նոր բացատրութիւններով փոփոխելու. որպէս զի աղջիկը հարկադրի ուրիշ կերպով մեկնել։

(Շարունակելի)